

LETNI PROGRAM DELA Naravnega rezervata Škocjanski zatok za leto 2015

pripravila: ekipa NR Škocjanski zatok

Ljubljana, november 2014

KAZALO

1. PREDSTAVITEV ZAVAROVANEGA OBMOČJA IN UPRAVLJAVCA	3
2. CILJI IN GLAVNE PRIORITETE UPRAVLJANJA V LETU 2015	4
3. OCENA IZVAJANJA PREDHODNEGA LETNEGA PROGRAMA DELA IN FINANČNEGA NAČRTA	8
4. LETNI PROGRAM AKTIVNOSTI	10
5. PREDSTAVITEV PROJEKTOV V TEKU IN PRIPRAVI	31
5.1. PROJEKTI V TEKU.....	31
5.2. PROJEKTI V PRIPRAVI	33
6. PREGLED FINANČNEGA OKVIRA	34
7. KADROVSKI NAČRT	37

1. PREDSTAVITEV ZAVAROVANEGA OBMOČJA IN UPRAVLJAVCA

OSEBNA IZKAZNICA NARAVNEGA REZERVATA ŠKOCJANSKI ZATOK

Lokacija: leži v neposrednem zaledju mesta Koper, med mestom, pristaniščem, ter obalno hitro cesto in železnico.

Površina naravnega rezervata: 122,7 hektarjev

Lastništvo: last RS skupaj z zemljišči s statusom javnega dobra 117,12 ha oziroma 95,49% površine NR, last MO Koper 2 ha oziroma 1,63%, družbena lastnina ostaja še 3,04 ha oziroma 2,48% in last fizičnih in pravnih oseb zasebnega prava 0,49 ha oziroma 0,4% površine NR

Statusi območja na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave:

- **ekološko pomembno območje – EPO** (id. št. 77600)
Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/2004 *et al*)
- **posebno varstveno območje** (območje Natura 2000; SI 5000008) in **(potencialno) posebno ohranitveno območje** (SI 3000252)
Uredba o posebnih varstvenih območjih (Uradni list RS, št. 49/2004 *et al*)
- **naravna vrednota** (id. št. 1265 V): geomorfološka, hidrološka, botanična, zoološka in ekosistemska; Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/2004 *et al*)
- **ožje zavarovano območje: naravni rezervat**
Uredba o Naravnem rezervatu Škocjanski zatok (Uradni list RS, št. 75/2013), s katero se nadaljuje zavarovanje naravnega rezervata, prvotno razglašenega z Zakonom o Naravnem rezervatu Škocjanski zatok (Uradni list RS, št. 20/1998)

UPRAVLJAVEC

Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS)

Začasni informacijski center NR Škocjanski zatok

Staničev trg 16, 6000 Koper

Tel.: 05/ 62 60 370

Fax.: 05/ 62 60 369

Gsm: 051/ 680 442

E-pošta: skocjanski@skocjanski-zatok.org

Spletna stran: www.skocjanski-zatok.org, www.ptice.si

DOPPS je nevladna naravovarstvena organizacija s statusom društva, ki deluje v javnem interesu na področju ohranjanja narave ter varstva okolja. Je tudi slovenska krovna ornitološka organizacija, ki širom Slovenije združuje več kot 1.000 članov. DOPPS je slovenski partner svetovne zveze za varstvo ptic BirdLife International. Poslanstvo društva je varovanje ptic in njihovih habitatov z naravovarstvenim delom, raziskovanjem, izobraževanjem, popularizacijo in sodelovanjem.

Kot koncesionar za upravljanje Naravnega rezervata Škocjanski zatok je DOPPS pripravil letni program dela Naravnega rezervata Škocjanski zatok za leto 2015 na podlagi določil:

- Uredbe o Naravnem rezervatu Škocjanski zatok (Uradni list RS, št. 75/2013), s katero se nadaljuje varstvo Škocjanskega zatoka, prvotno zavarovanega z Zakonom o Naravnem rezervatu Škocjanski zatok (Uradni list RS, št. 20/1998) in ki med drugim tudi določa, da se spodaj navedeni odlok o programu varstva in razvoja upošteva kot načrt upravljanja do uveljavitve načrta upravljanja na podlagi te uredbe, za kar je opredeljen rok enega leta po njenem sprejemu,
- Odloka o programu varstva in razvoja Naravnega rezervata Škocjanski zatok za obdobje 2007–2011 (Uradni list RS, št. 83/2007), in predloga Načrta upravljanja Naravnega rezervata Škocjanski zatok za obdobje 2015–2024 (v pripravi),
- Uredbe o koncesiji za upravljanje Naravnega rezervata Škocjanski zatok (Uradni list RS, št. 31/99),
- odločbe o izbiri koncesionarja št. 636-06/99-4 za Škocjanski zatok in koncesijske pogodbe, podpisane med Vlado RS in DOPPS št. 252100-50-85/00 in Aneksa št. 1 k tej pogodbi.

2. CILJI IN GLAVNE PRIORITETE UPRAVLJANJA V LETU 2015

Varstveni cilj naravnega rezervata je ohranitev polslanih in sladkovodnih habitatnih tipov, ki so izjemni v slovenskem in mednarodnem prostoru, in habitatov ptic, ki tu v velikem številu gnezdijo, prezimujejo in se ustavljajo ob selitvah, ter habitatov drugih domorodnih prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst. Razvojni cilj naravnega rezervata je ureditev in delovanje za javnost odprtega naravnega rezervata, s čimer se obiskovalcem omogoča spoznavanje in doživljanje narave ter izobraževanje.

Izvedbeni cilji upravljanja Naravnega rezervata Škocjanski zatok v letu 2015 so opredeljeni na podlagi predloga načrta upravljanja NRŠZ za obdobje 2015-2024, pri čemer so glavne prioritete v letu 2015 označene s P1. V sklopu varstvenih ciljev 1-4 je podano ciljno stanje vrst in habitatov skladno s predlogom načrta upravljanja, kratka ocena stanja biotske raznovrstnosti, dejavniki ogrožanja narave in najpomembnejše upravljalvske naloge in aktivnosti. Naravna vrednota Škocjanski zatok je v dobrem stanju, ni ogrožena (ZRSVN, 2010).

1. Varstveni cilji:

Cilj1 (P1): Redno vzdrževanje in ohranjanje življenjskih okolij sladkovodnega dela naravnega rezervata na Bertoški bonifiki skupaj z odsekom levega razbremenilnika Rižane – Aro znotraj meja rezervata:

- za gnezdeče populacije čapljice (10-15 parov), rakarja (40-50 parov), srpične trstnice (10-15 parov), svilnice (20-25 parov), mokoža (5-10 parov), malega ponirka (20-30 parov), liske (15-25 parov), zelenonoge tukalice (10-20 parov) in drugih vrst ptic s podobnimi ekološkimi zahtevami, kot tudi za prehranjevanje gnezdeče populacije polojnika (nad 20 parov);
- za migratorne vrste, kot so čopasta čaplja (5-10 osebkov), rjava čaplja (5-10 osebkov), kostanjevka (10-30 osebkov), plevica (5-10 osebkov), togotnik (100-200 osebkov), močvirski martinec (100-200 osebkov), priba (100-200 osebkov) in črnorepi kljunač (10-20 osebkov) kot primeren prehranjevalni habitat;
- za stalno prisotne vrste, kot so mala bela čaplja (100-200 osebkov), velika bela čaplja (30-50 osebkov), veliki škurh (10-20 osebkov), pritlikavi kormoran (5-20 osebkov) in kravja čaplja (5-10 osebkov) kot njihov celoletni habitat;
- za nacionalno pomembne populacije vodnih ptic, kot so žvižgavka (50-100 osebkov), raca žličarica (70-120 osebkov), krehelj (300-500 osebkov) ter bobnarica (1-3 osebki) kot prezimovališče;
- za vzpostavitev mokrotnih oligotrofnih travnikov na površini vsaj 2 hektarjev,
- za obstoječo populacijo ozkega vrtenca (s pašo, košnjo in upravljanjem vodnega režima), in
- za kačje pastirje in dvoživke kot njihove obstoječe in potencialne habitate (z ročnim in strojnim čiščenjem vegetacije na brežinah jarkov in mlak ob krožni učni poti ter struge Are).

Kratka ocena stanja biotske raznovrstnosti: Vse navedene ciljne vrste so v dobrem stanju, v načrtu so dodatne aktivnosti za razvoj mokrotnih oligotrofnih travnikov in novih habitatov za kačje pastirje in dvoživke, za katere pa kazalniki še ne bodo doseženi, saj se bo z izvedbo ukrepov šele začelo, rezultate pa je pričakovati po več letih.

Dejavniki ogrožanja narave: Na izvedbo cilja 1 lahko v letu 2015 vpliva gradnja objektov v okviru cilja 9, ki bo v občutljivo okolje naravnega rezervata vnašala motnje, ki kljub zahtevi po njihovem minimiziranju ter izvedbi določenih del izven gnezditvenega obdobja še vedno lahko pripeljejo do začasnega zmanjšanja populacij določenih vrst. Na Bertoški bonifiki v jesensko-zimski sezoni 2014/15 ne bo stalne vode, kot je določena z zimskim vodostajem, kar lahko vpliva na populacije prezimujočih ptic, nemogoče pa je napovedati, koliko ptic bo zaradi tega prezimovalo v laguni. Najbolj pereči dejavniki ogrožanja iz okolice so hrup z bližnjih prometnic, svetlobno onesnaženje, vnos tujerodnih vrst rib ter nedorečena količina vode, ki priteka po Ari (predvsem v času razbremenjevanja visokovodnih konic).

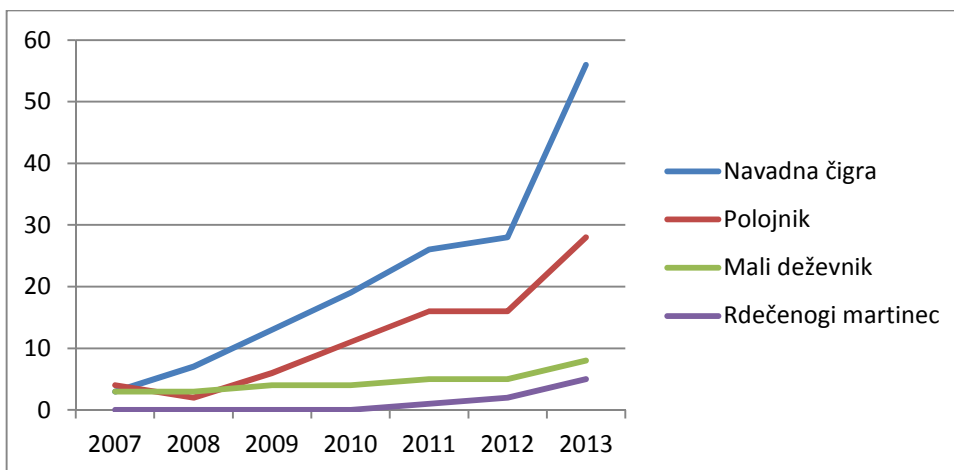
Najpomembnejše upravljalvske naloge in aktivnosti: upravljanje nivoja vode, vzdrževanje in nadgradnja objektov za urejanje vodnega režima, usmerjena paša, košnjo in mulčanje vegetacije, vzdrževanje mlak in površin ob učni poti, odstranjevanje tujerodnih vrst, domačih/ hišnih živali, vzdrževanje kmetijske mehanizacije.

Cilj 2 (P1): Redno vzdrževanje in ohranjanje ugodnih ekoloških in hidroloških razmer v brakični laguni:

- za gnezdeče populacije navadne čigre (nad 20 parov), polojnika (nad 15 parov), rdečenogega martinca (do 10 parov), malega deževnika (do 10 parov) in rumene pastirice (do 10 parov) na obstoječih površinah ter za povečanje populacij in rednosti gnezdenja male čigre in beločelega deževnika,
- za migratorne vrste, kot so togotnik, črnorepi kljunač, močvirski martinec in priba ter kot habitat stalno prisotnih vrst, kot so mala bela čaplja, velika bela čaplja, liska in veliki škurh (v populacijah, ocenjenih v okviru cilja 1) kot primeren prehranjevalni habitat;
- za nacionalno pomembne populacije prezimujočih ptic, kot so liska (500-700 osebkov), race in druge vrste, ki se prehranjujejo s potapljanjem,
- za solinarko (*Aphanius fasciatus*) in kavkaškega glavačka (*Knipowitschia caucasica*) kot primeren habitat,
- za povečanje habitatnega tipa 1410 Sredozemska slana travišča na 0,5 hektarja ter za ohranjanje in z naravno sukcesijo skladen razvoj ostalih Natura 2000 habitatnih tipov.

Kratka ocena stanja biotske raznovrstnosti: Vse navedene ciljne vrste so v dobrem stanju, z izjemo beločelega deževnika, katerega gnezditve v Škocjanskem zatoku ni bila potrjena že od leta 2008, ko je na območju brakičnega dela rezervata gnezdil zadnji par. Trendi populacij gnezdil v laguni so izjemno pozitivni, za štiri najbolj izstopajoče vrste jih prikazujemo na spodnjem grafu. Vse štiri vrste so nove gnezdilke na območju po njegovi obnovi. V letu 2014 je bilo potrjeno tudi gnezdenje dveh parov male čigre.

Graf 1: Porast gnezdečih parov novih gnezdil v laguni v obdobju 2007-2013 izkazuje pozitiven trend

Dejavniki ogrožanja narave: Groženj za naravo na samem območju ne pričakujemo, med tistimi iz okolice pa velja izpostaviti onesnaževanje voda iz naslova dejavnosti v okoliških urbanih conah, svetlobno onesnaženje, uporaba herbicidov za odstranjevanje vegetacije ob železniški progi, in potencialne grožnje zaradi bližine pristanišča.

Najpomembnejše upravljaljske naloge in aktivnosti: upravljanje nivoja vode, vzdrževanje in nadgradnja objektov za urejanje vodnega režima, čiščenje morskih nanosov in smeti, preprečevanje motenj, vzdrževanje grmovne vegetacije in inicialno sejanje pomembnih vrst slanuš.

Cilj 3: Redno vzdrževanje in ohranjanje ugodnih ekoloških razmer na območju Jezerca:

- za gnezdeče populacije čapljice (1-2 para), liske (5-10 parov), zelenonoge tukalice (5-10 parov), mokoža (do 3 pari), rakarja (5-10 parov), srpične trstnice (5-10 parov) in svilnice (5-10 parov),
- za ohranjanje in povečanje obstoječe populacije močvirske sklednice.

Kratka ocena stanja biotske raznovrstnosti: Vse navedene ciljne vrste ptic so v dobrem stanju, kar pa ne velja za populacijo močvirske sklednice zaradi verjetnega negativnega vpliva na tem območju razširjenih tujerodnih vrst

želv rdečevratke in rumenovratke ter pomanjkanja primernih peščenih in osončenih površin za gnezdenje domorodne močvirske sklednice.

Dejavniki ogrožanja narave: Med grožnjami na samem območju je z varstvenim režimom prepovedano vrtičkarstvo ter s tem povezano naseljevanje mačk, ki lahko plenijo tudi varovane vrste. Med grožnjami iz okolice velja izpostaviti onesnaževanje voda zaradi neurejene fekalne kanalizacije na Škocjanskem hribu, svetlobno onesnaženje in hrup, uporabo herbicidov za odstranjevanje vegetacije ob železniški progi, in naseljevanje in dostopnost za domače oziroma hišne živali.

Najpomembnejše upravljalvske naloge in aktivnosti: upravljanje nivoja vode, preprečevanje motenj ter negativnih vplivov iz okolice, odlov tujerodnih vrst želv ter domačih in hišnih živali in upravljanje vegetacije.

Cilj 4: Trajno preprečevanje motenj in dostopa plenilcev na območje močvirja pri stavbi Telekoma:

- za uspešno gnezdenje čapljice (1 par), mokoža (1-2 para) in srpične trstnice (1-3 pari) ter
- za nemoteno prenočevanje kmečkih lastovk v času jesenske selitve.

Kratka ocena stanja biotske raznovrstnosti: Vse navedene ciljne vrste ptic so v dobrem stanju, bistvenega povečanja gnezdečih parov ciljnih vrst zaradi majhne površine območja v bodoče ne pričakujemo.

Dejavniki ogrožanja narave: Med grožnjami iz okolice velja izpostaviti naseljevanje in dostopnost za domače oziroma hišne živali, saj je tik ob tem močvirju že pred leti našel prostor nelegalni azil za mačke. Plenjenje ptic v naravnem rezervatu je že potrjeno z opazovanji, ker pa je bilo območje šele septembra 2013 vključeno v naravni rezervat, vplivi na populacije ptic še niso kvantificirani.

Najpomembnejše upravljalvske naloge in aktivnosti: sodelovanje z MOK in lokalnimi akterji za odstranitev mačk s te lokacije oziroma iskanje drugih rešitev.

Cilj 5: Spremljanje in analiziranje stanja naravnih vrednosti in biotske raznovrstnosti ter upravljanje podatkovnih zbirk, ki se nanašajo na NRŠZ

Najpomembnejše upravljalvske naloge in aktivnosti: redni monitoring ptic, močvirske sklednice, ozkega vrtenca in netopirjev; kartiranje HT in tujerodnih vrst v sladkovodnem delu NR; upravljanje podatkovne zbirke NRŠZ; nadzor nad kakovostjo vode in priprava poročil o stanju NRŠZ.

Cilj 6: Zagotavljanje primerne količine in kakovosti vode ter omejevanje negativnih vplivov hrupa in svetlobnega onesnaževanja iz okolice na naravni rezervat

Najpomembnejše upravljalvske naloge in aktivnosti: zagotavljanje zadostnih dotokov vode najvišjih standardov kakovosti, sodelovanje z MOK in lokalnimi akterji za stalno izvedbo ukrepov za doseganje najvišje kakovosti industrijskih, komunalnih in padavinskih odpadnih vod, ki se stekajo neposredno v naravni rezervat ali v pritoke, preprečevanje negativnih vplivov hrupa in svetlobnega onesnaževanja ter osveščanje in aktivno vključevanje lokalnih akterjev.

Cilj 7 (P1): Zagotavljanje uresničevanja varstvenega režima in varstvenih usmeritev (neposredni nadzor v naravi ter druge potrebne oblike nadzora)

Najpomembnejše upravljalvske naloge in aktivnosti: naravovarstveni nadzor nad upoštevanjem varstvenega režima in usmeritev, opozarjanje in osveščanje kršiteljev ter izrekanje glob in nadaljevanje postopkov s strani drugih pooblaščenih izvajalcev; nadzor med gradnjo objektov in vsemi drugimi, npr. vzdrževalnimi deli, v naravnem rezervatu in njegovi neposredni okolici; nadzor nad tujerodnimi vrstami in plenilci, njihovim

pojavljanjem in razširjanjem, spremljanje nivojev vode ter redno izobraževanje nadzornikov in sodelovanje v širših organizacijah nadzornikov.

2. Drugi cilji upravljanja:

Cilj 8: Omogočanje spoznavanja naravne vrednote in biotske raznovrstnosti ter doživljanja narave na način, ki naravo postavlja v središče pozornosti in privzgaja spoštljiv odnos ter odgovorno vedenje do nje

Najpomembnejše upravljaljske naloge in aktivnosti: priprava programov za obiskovalce s testiranjem, evalvacijo in cikličnim posodabljanjem; izvajanje in nadgradnja Skupnega vzgojno-izobraževalnega programa Adriawet 2000; razvoj in priprava učnih pripomočkov ter nakup ustrezne opreme za izobraževanje; razvoj in priprava fizičnih razstav in interpretacije kot tudi virtualne, multimedijske in filmske interpretacije (mobilna aplikacija, filmi, spletna kamera); priprava ponudbe izdelkov in storitev; sprejem, usmerjanje in osnovne storitve za obiskovalce; predstavitve NRŠZ izven območja (predstavitve, sejmi, oglaševanje), in usposabljanje zaposlenih in drugih izvajalcev programov za obiskovalce.

Cilj 9 (P1): Vzpostavljane, nagrajevanje in vzdrževanje infrastrukture za obisk in upravljanje

Najpomembnejše upravljaljske naloge in aktivnosti: izgradnja vseh objektov skladno s projektno dokumentacijo PZI in pridobljenim gradbenim dovoljenjem; opremljanje objektov in okolice z vso predvideno opremo, potrebno za obratovanje; pridobitev uporabnega dovoljenja, tehnični pregled in dnevno obratovanje in upravljanje objektov ter redno vzdrževanje.

Cilj 10: Zagotavljanje učinkovitega in preglednega poslovanja, organizacije dela, financiranja, komuniciranja in sodelovanja v podporo varstvenim ciljem in drugim ciljem upravljanja

Najpomembnejše upravljaljske naloge in aktivnosti: naloge za učinkovito in pregledno poslovanje, organizacijo dela in financiranje; sodelovanje v vzpostavljenih partnerstvih, ki so že v preteklih letih prispevala k učinkovitosti upravljanja NRŠZ (npr. Skupnost ZO, Adriawet, BirdLife, WLI, DAP) in vključevanje v nove povezave; sodelovanje z ministrstvom, organi v sestavi in strokovnim zavodom ter druge naloge skladne z zakonodajo; komunikacijske aktivnosti, kot so delo z mediji in dogodki; vzdrževanje in nadgradnja spletne strani, Facebook, Twitter, skupne PR naloge in aktivnosti z drugimi zavarovanimi območji in partnerji in zagotavljanje dostopa do informacij o NRŠZ.

3. OCENA IZVAJANJA PREDHODNEGA LETNEGA PROGRAMA DELA IN FINANČNEGA NAČRTA

Letni program dela Naravnega rezervata Škocjanski zatok za leto 2014 je DOPPS pripravil in uresničil na podlagi Programa varstva in razvoja (načrta upravljanja) Naravnega rezervata Škocjanski zatok za obdobje 2007-2011. Oceno izvajanja smo pripravili na podlagi izvedbenih ciljev in v okviru le-teh predvidenih aktivnosti v letu 2014. Program in finančni načrt za ukrepe, ki se financirajo s proračunske postavke 214310, bodo do konca leta 2014 realizirani v celoti, nastala odstopanja (predvsem zamude pri gradnji objektov) pa so predstavljena v nadaljevanju.

Cilj 1: Do konca marca 2007 ustvariti in kasneje upravljati 12 ha odprtih sladkovodnih površin in trstičja na Bertoški bonifiki, primernih za gnezdenje čapljice in drugih vrst ptic s podobnimi ekološkimi zahtevami, kot tudi za vodne ptice na selitvi in prezimovanju: v izvedbi je sanacija zapornic na jarkih 6.1 in 7 z izvedbo betonskega praga pod njima ter na brežini obeh jarkov, v bistveno večjem obsegu od pričakovanega je bilo izvedeno čiščenje dovodnih jarkov, saj so bili najverjetneje zaradi zelo obilnih padavin zamuljeni nad pričakovanji in nekateri niso več omogočali potrebnih pretokov vode; vzdrževanje vegetacije in objektov za urejanje vodnih režimov je potekalo skladno s programom, enako pa tudi načrtovani monitoring in raziskave (ptice, kačji pastirji, herpetofavna) in kartiranje habitatnih tipov.

Cilj 2: Do konca marca 2007 oblikovati in kasneje upravljati 13 ha vlažnih in močvirnih travnikov, primernih za gnezdenje polojnika, kot selitvena postaja ter kot prezimovališče za nacionalno pomembne populacije vodnih ptic, kot sta žvižgavka in raca žličarica: upravljanje južnega dela bonifike je potekalo skladno s programom dela, z glavnimi ukrepi, kot so upravljanje vodnega režima, usmerjena paša, košnja oziroma mulčanje pa je bilo zaradi izredne namočenosti tega dela zatoka zaradi padavin končano šele v začetku novembra; potekalo je tudi dosajevanje gradnikov mokrotnih travnikov ter kartiranje in odstranjevanje tujerodnih rastlinskih vrst (npr. amorfa, laška repa).

Cilj 3: Obnoviti polnaravne funkcije in pogoje v brakični laguni z odstranitvijo 200.000 m³ sedimenta iz lagune, oblikovati osrednjo poglobitev in sekundarne kanale v letu 2007, ki bodo omogočali plimovanje in pretok vode po celem vodnem telesu z namenom vzpostavitve ponovne povezave z morskim ekosistemom ter povečanja nacionalno pomembnih populacij prezimujočih ptic, kot so liska, race in druge vrste, ki se prehranjujejo s potapljanjem: upravljanje vodnega režima v laguni je potekalo skladno s programom, vzdrževanje zapornic ni bilo potrebno.

Cilj 4: Obnoviti, oblikovati in povečati habitate ob robu lagune, in sicer 25 ha slanih muljastih tal za razrast halofitne vegetacije, 1,5 ha morskih močvirij z obmorskim ločkom in 1 ha gnezditvenih otočkov brez vegetacije do konca aprila 2007: izvedeno je bilo kartiranje HT v laguni, v pripravi je strokovni elaborat izvajalca. Sejanja semen obmorskega lanu v letih 2013 in 2014 nismo izvajali. S sejanjem bomo ob ugodnih razmerah nadaljevali v letu 2015.

Cilj 5: Upravljati robne habitate z namenom povečanja gnezdeče populacije beločelega deževnika (5-10 parov) in zagotoviti ustrezne pogoje za gnezditve male čigre: upravljanje vodnega režima za gnezdenje kolonijskih vrst v laguni je uspešno potekalo tudi v letu 2014, s tem, da je ob neurju sredi maja kljub temu prišlo do zalitja manjšega števila gnezd navadnih čiger, ki pa so uspešno speljale drugi zarod mladičev; z monitoringom potencialnih plenilcev je bilo ugotovljeno, da z urbanih con (parkirišč ob trgovskih centrih) v rezervat prehajajo predvsem psi, ki pri tem uspešno prečkajo tudi varovalni jarek (v načrt upravljanja zato umeščena aktivnost razširitve tega jarka in izboljšanja njegove funkcionalnosti); dosaditev grmovnic na območju med ankaransko vpadnico in laguno je potekalo po programu.

Cilj 6: Upravljati in vzdrževati Jezerce in obrobno trstičje za gnezdenje 1-3 parov čapljice, 8-10 parov rakarjev, 6-10 parov svilnic ter drugih močvirskih ptic: redno smo vzdrževali preliv iz Jezerca v laguno, ARSO pa je prevzel izvajanje monitoringa stanja površinskih voda na Jezercu in na ostalih merilnih mestih v naravnem rezervatu.

Cilj 7: Izboljšati in vzdrževati potrebno kakovost in količino vode za vzpostavitev in ohranjanje ugodnih ekoloških pogojev in statusa habitatov na območju celotnega rezervata: potekalo je stalno sodelovanje z rečnim nadzornikom, za preprečitev onesnaženja z morja pa je bil s strani Luke Koper d.d. že v 2013 nameščen pivnik na morskem kanalu, ki preprečuje širjenje morebitnega onesnaževanja v laguno Škocjanskega zatoka; vse

sodelovalne aktivnosti so potekale po programu, prav tako tudi naloge za pripravo strokovnih smernic za ukrepanje ob pojavu zaoljenih ptic v primeru razlitja nafte in njenih derivatov v okviru projekta Simarine-Natura. Redno je potekalo spremljanje enostavnih parametrov kakovosti vode in hidroloških parametrov.

Cilj 8: Razviti in vzdrževati pozitivno podobo rezervata pri glavnih ciljnih skupinah (obiskovalci, lokalno prebivalstvo) in pri javnih službah: redno je potekalo objavljane novic in vzdrževanje spletne strani www.skocjanski-zatok.org ter distribucija publikacij in promocijskih materialov naravnega rezervata in z njim povezanih projektov. V okviru dela z mediji smo skrbeli za redne objave ter pripravljali in razpošiljali sporočila za javnost v okviru projekta Adriawet 2000. Ob začetku gradnje objektov smo 8.10.2014 z MOP soorganizirali in izvedli novinarsko konferenco v rezervatu in ob tem medijem posredovali tudi sporočilo za javnost in gradiva. Jeseni je pozornost lokalnih medijev pritegnilo tudi sojenje mučitelju kobil. Ostale predstavitvene naloge smo izvajali skladno s programom (predavanja, predstavitve različnim ciljnim skupinam, deležnikom). Projekt Adriawet 2000 se izteka, po prošnji vodilnega partnerja pa je bil podaljšan do 28.2.2015.

Cilj 9: Do konca leta 2009 zgraditi načrtovano parkovno infrastrukturo (informacijski center, osrednja opazovalnica, opazovalni stolp, učne poti z opremo, itd.), ki bo ljudem omogočala kakovostno doživljanje narave in jim posredovala ključna sporočila: Po novih terminskih načrtih naj bi se z izgradnjo objektov začelo že pred gnezditvijo, vendar do tega zaradi razveljavitve prvega javnega razpisa za izbor izvajalca ni prišlo. Pogodba z izbranim izvajalcem Adriaing d.o.o. v okviru drugega razpisa je bila podpisana konec septembra 2014, uvedba v delo in prijava gradbišča pa opravljena 1.10.2014. Glavnina del bo izvedena v letu 2015, kot datum zaključka je predviden 31.8.2015. Pripravljalna dela potekajo skladno s projektom in naravovarstvenimi usmeritvami. Ukrepi za preprečevanje motenj so potekali skladno s programom, z anketo izvedeno spomladi 2014 pa smo preverili najpomembnejša dejstva o obiskovalcih NRŠZ.

Cilj 10: V letu 2007 pripraviti vsebinske programe za obiskovalce rezervata in jih po pripravi stalno izvajati: vse izobraževalne aktivnosti so potekale skladno s programom, v izvedbi je v okviru projekta Adriawet 2000 še priprava učnih listov in razstav, kar bo glede na podaljšanje projekta dokončano v začetku 2015.

Cilj 11: Vzpodbujati raziskave študentov, dijakov, drugih izobraževalnih skupin in raziskovalnih ustanov v rezervatu: na tem področju so se zaradi pričakovane gradnje v letu 2014 aktivnosti začasno prekinile, upravljavec pa je poskrbel za pripravo in pridobitev poročil in elaboratov predhodno izvedenih raziskav.

Cilj 12: Ustvarjati prihodek iz virov, skladnih z glavnimi naravovarstvenimi cilji rezervata: v manjšem obsegu smo ustvarjali prihodke iz predvidenih virov. V okviru projekta Adriawet 2000 smo opravili interna izobraževanja za izboljšanje upravljanja in financiranja naravnih rezervatov ter v okviru teh aktivnosti kot del novega modela upravljanja vključenih zavarovanih območij pripravili tudi predlog načrta upravljanja NRŠZ za obdobje 2015-2024, ki je trenutno v pregledovanju in dopolnjevanju pred posredovanjem v medsektorsko usklajevanje.

Cilj 13: Izvajati naravovarstveni nadzor za zagotavljanje varstvenega režima in ostale upravljavske naloge v skladu z Zakonom o Naravnem rezervatu Škocjanski zatok, Uredbo o koncesiji za upravljanje NRŠZ, koncesijsko pogodbo in ZON: Aktivnosti so potekale skladno s programom dela. Eden od nadzornikov se je udeležil dodatnega izobraževanja za pridobitev pooblastila po ZP-1, do konca leta bo opravil še izpit. Vsa načrtovana sredstva za upravljanje NR bodo do konca leta porabljena namensko in transparentno.

4. LETNI PROGRAM AKTIVNOSTI

Cilj1 (P1): Redno vzdrževanje in ohranjanje življenjskih okolij sladkovodnega dela naravnega rezervata na Bertoški bonifiki skupaj z odsekom levega razbremenilnika Rižane – Aro znotraj meja rezervata

Kratek opis nalog in aktivnosti:

Upravljalvske izkušnje in rezultati monitoringa v zadnjih letih so pokazali, da je za osrednji del sladkovodnega dela naravnega rezervata primerno kombinirano upravljanje, ki temelji na upravljanju vodnih režimov, usmerjeni paši in pozni košnji. Tudi v letu 2015 je ključno nadaljevanje izvajanja nalog s teh treh področij, ki so podprte z dopolnilnimi nalogami, kot so vzdrževanje kmetijske mehanizacije, vzdrževanje in nadgradnja objektov za urejanje vodnega režima, predvsem zapornice na jarku 15, ki bo omogočala učinkovitejše upravljanje nivoja vode na osrednjem in severnem delu bonifike ter večjo odzivnost ob nižjih stroških javne VG službe. Upravljanje vodnih režimov poteka tako, da so po sezonah doseženi zeleni nivoji vode, primerni za gnezdeče, seleče se ali prezimujoče vrste ptic, ki hkrati podpirajo tudi prisotne ali razvijajoče se habitatne tipe in druge varovane vrste, npr. ozkega vrtenca. Nivoje vode na območju sladkovodnega dela naravnega rezervata se zagotavlja z dovajanjem sladke vode iz Rižane (Ara) preko dovodne zapornice in odvajanjem vode na luško črpališče preko odvodne zapornice in sifona v jarek 11b izven rezervata, ki poteka čez načrtovano cono GORC Srmin II. Vzdrževanje objektov za urejanje vodnega režima (zapornic, sifonov, čiščenje jarkov...) sladkovodnega dela rezervata se izvaja v skladu s Projektom o obratovanju in vzdrževanju (POV, Inženiring za vode, 2007).

Za vzdrževanje vegetacije s pašo je ključna izgradnja trajne pašne infrastrukture, ki poleg dodatnih pašnih ograj oziroma njihove delne rekonstrukcije po izgradnji objektov vsebuje predvsem izgradnjo hleva z obrobo (cilj 9). Za razvoj oligotrofnih mokrotnih travnikov se izbrane površine velikosti približno 0,5 hektarja izvzame iz paše in se jih dosejuje z gradniki tovrstnih habitatnih tipov.

Upravljanje vegetacije in primernih življenjskih okolij na obrobju močvirja, ki obsega grmovno in drevesno zarast in mlake, temelji na vzdrževanju starih in urejanju novih mlak, dosaditvi novih in obrezovanju obstoječih avtohtonih grmovij in dreves ter odstranjevanju tujerodnih vrst. Skladno z izhodišči vzdrževanja habitatov za kačje pastirje upravljanje vegetacije obsega tudi ročno in strojno čiščenje brežin jarkov, kanalov in mlak za povečanje osončenosti vodnih površin in zagotavljanju raznolikega prostorskega mozaika različnih sukcesijskih faz.

Opomba: Oštevilčevanje ciljev, nalog in aktivnosti v tem programu dela je usklajeno s predlogom načrta upravljanja Naravnega rezervata Škocjanski zatok za obdobje 2015-2024 (v pripravi). Zato si ponekod številčne oznake nalog in aktivnosti ne sledijo zvezno, saj so v programu dela izpuščene tiste naloge in aktivnosti, ki se v letu 2015 ne izvajajo.

Preglednica 1: Prikaz in ovrednotenje načrtovanih nalog in aktivnosti v okviru cilja 1 (z * označene aktivnosti se izvedejo v letu 2015, v kolikor bodo zagotovljena dodatna sredstva za upravljanje)

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Kvant. kazalnik 2015	Stroški izvedbe 2015 (brez dela)
1.1. Upravljanje nivoja vode				
1.1.1. Spomladanski nivo	PP 214310	-	nivo vode na koti -0.60 do -0,70 m (april - julij)	- €
1.1.2. Poletni nivo	PP 214310	-	minimalna globina vode; izsušitev območja za potrebe košnje in mulčanja (avgust, september)	- €
1.1.3. Jesensko-zimski nivo	PP 214310	-	maksimalna globina vode na koti - 0,40 m (oktober - marec)	- €

1.1.4. Polnjenje/praznjenje sladkovodnega dela	PP 214310	Izvajalec VG službe	zagotavljanje primerne vodostaja v posameznih obdobjih, poletna izsušitev območja za potrebe upravljanja	- €
1.2. Vzdrževanje in nadgradnja objektov za urejanje vodnega režima				
1.2.2. Redno vzdrževanje zapornic in spremljevalnih struktur v skladu s POV	PP 214310	-	čiščenje vodnih nanosov na objektih - 1 X mesečno, mazanje vodil na zapornicah - 1 X letno	100,00 €
1.2.3. Ostala popravila objektov za urejanje vodnega režima	PP 214310	-	po potrebi v primeru okvare na objektih	100,00 €
1.2.4. Vgradnja enostavnega zaporničnega objekta na jarku 15 (bivši jarek 9)*	MOP/Vodni sklad	MOP - investitor, podizvajalec	vzpostavitev ločenega sistema upravljanja vodnega režima v treh hidroloških enotah sladk. močvirja	45.000,00 €
1.2.5. Vgradnja sifonov ali loput na betonskih propustih 8a do 14a*	PP 214310	-	vzpostavitev ločenega sistema upravljanja vodnega režima	500,00 €
1.3. Usmerjena paša				
1.3.2. Košnja vegetacije pod ogrado z električnim pastirjem	PP 214310	-	strojna košnja - 1X letno, ročna košnja - 2X letno, oziroma po potrebi	50,00 €
1.3.3. Postavitev čredink	PP 214310	-	2 letno postavitev čredinke v dolžini 500 m	50,00 €
1.3.5. Postavitev ograde z električnim pastirjem na severnem delu sladkovodnega močvirja	PP 214310	-	postavitev ograde v dolžini 900 m	200,00 €
1.3.7. Košnja in baliranje zunaj območja naravnega rezervata ter spravilo sena/zimske krme za pašne živali	PP 214310	-	priprava 40 velikih bal sena (400 kg) ali 800 malih bal sena (20 kg)	400,00 €
1.3.9. Nadzor pašnih živali, redna dnevna oskrba in dohranjevanje v zimskih mesecih	PP 214310		120 dni po 3h/dan	- €
1.3.10. Izvajanje Letnega veterinarskega programa	PP 214310	podizvajalec	redno cepljenje (2X letno), obrezovanje parkljev pri govedu (1X letno), obrezovanje kopit pri konjih (4 X letno),osemenitev krav (1 X letno)	1.000,00 €
1.4. Košnja in mulčanje vegetacije				
1.4.1. Odstranjevanje vegetacije jarkov	PP 214310	-	odstranjevanje vegetacije z brežin jarkov v dolžini 4500 m	200,00 €
1.4.2. Mulčanje vegetacije na težko dostopnih in razgibanih predelih ter odstranjevanje biomase	PP 214310	-	15 ha	500,00 €

1.4.3. Pozna košnja s strižno kosilnico in odstranjevanje biomase z baliranjem na površinah mokrotnih pašnikov	PP 214310	-	2 ha	100,00 €
1.4.4. Ročna košnja na predelih, ki so nedostopni za traktor	PP 214310	-	1,5 ha	100,00 €
1.4.5. Vzpostavitev večje površine mokrotnih travnikov brez paše ter dosejevanje	PP 214310	-	0,5 ha	1.000,00 €
1.4.6. Ureditev deponije organskega materiala na površinah ob Ari	PP 214310	podizvajalec	0,005 do 0,01 ha	250,00 €
1.6. Vzdrževanje mlak in površin ob krožni učni poti				
1.6.1. Čiščenje mlak in odstranjevanje vegetacije	PP 214310	-	10 mlak oziroma 0,02 ha	100,00 €
1.6.2. Mulčanje jarkov	PP 214310	-	700 m	50,00 €
1.6.3. Mulčanje 1 m pasu ob učni poti	PP 214310	-	2600 m	50,00 €
1.6.4. Obrezovanje dreves in grmovnic	PP 214310	-	150	- €
1.6.5. Dosejevanje grmovnic po potrebi	PP 214310	-	200	100,00 €
1.6.6. Ureditev niza novih mlak ob hlevu (1 do 2) in na površinah ob Ari (vsaj 5)*	Projektno/ PP 214310	podizvajalec	vsaj 7 novih mlak oziroma 0,05 ha	3.500,00 €
1.7. Odstranjevanje tujerodnih vrst ter domačih in hišnih živali				
1.7.1. Odstranjevanje tujerodnih vrst rastlin in izvedba aktivnosti za pospeševanje razraščanja domorodnih vrst	PP 214310	-	50 do 100 rastlin	100,00 €
1.7.3. Izlov domačih živali ter odvoz (azil, veterina)	PP 214310	-	od 10 do 30 mačk	- €
1.8. Redno vzdrževanje kmetijske mehanizacije				
1.8.1. Redno servisiranje traktorja in kmetijskih priključkov	PP 214310	-	1 X letno, manjša servisiranja oziroma popravila 1X mesečno. Vzdrževanje in podmazovanje kmetijskih priključkov vsakih 8 do 10 h obratovanja (kosilnica, mulčar, balirka)	300,00 €
1.8.2. Registracije in zavarovanja	PP 214310	-	Podaljšano prometno dovoljenje za traktor in trikolesnik (Apecar) 1 X letno	600,00 €
1.8.3. Najem vozila za prevoz sena	PP 214310	-	3 do 4 x na leto	200,00 €

1.8.5. Nabava orodja in potrošnega materiala potrebnega za vzdrževanje kmetijske mehanizacije	PP 214310	-	10 kosov	100,00 €
SKUPNI STROŠKI ZA IZVEDBO CILJA 1 (brez stroškov osebja)				54.650,00 €

Cilj 2 (P1): Redno vzdrževanje in ohranjanje ugodnih ekoloških in hidroloških razmer v brakični laguni

Za ohranjanje ugodnega ohranitvenega stanja habitatov in živalskih vrst je ključnega pomena ustrezno upravljanje vodnega režima v laguni Škocjanskega zatoka. Upravljanje vodne gladine v laguni poteka s pomočjo avtomatskega zaporničnega sistema na morskem kanalu, ki laguno povezuje z morjem in dveh vodomernih jaškov, ki sta postavljena v laguni in na morskem kanalu. Vodni režim na območju brakičnega dela naravnega rezervata, ki je bil na podlagi upravljaljskih izkušenj vzpostavljen v preteklih letih, deluje na sledeči način:

- v času jesenske selitve, prezimovanja in spomladanske selitve ptic je zapornica odprta; v tem obdobju, ki okvirno traja od sredine avgusta do konca marca, se laguna polni in prazni glede na naravni ciklus plimovanja;
- v gnezditvenem obdobju se vključi avtomatski režim delovanja zapornice, ki v času plime omogoča nadzorovano polnjenje lagune do programirane kote ter praznjenje lagune v času oseke za poljubno nastavljen čas, s čimer je ob plimi onemogočena preplavitev gnezdišč ter popolna izsušitev lagune ob velikih osekah.

Upravljanje zaporničnega sistema na morskem kanalu poteka v skladu s Projektom o obratovanju in vzdrževanju (Inženiring za vode, 2007) in navodili za vzdrževanje kotalne zapornice Zapornični objekt – hidromehanska oprema POV – P128HO (Biometal projektiranje, razvoj in inženiring d.o.o., 2007). Najvišja kota zaporničnega sistema na morskem kanalu je pri zaprti zapornici na višini + 0,60 metra, kar pomeni, da ob najvišjih plimah morska voda prehaja v laguno tudi, če je zapornica zaprta. Čeprav večjih negativnih posledic za gnezdeče ptice zaradi preplavljanja gnezdišč do sedaj ni bilo, je za optimalno delovanje zaporničnega sistema v bodoče potrebno nadvišanje zapornice ter posodobitev programske opreme, ki bo omogočala nadzorovanje delovanja zapornice z uporabo pametnega telefona. Slednje bo v primeru pridobitve financiranja izvedeno v 2015.

Med načrtovanimi aktivnostmi je tudi vzdrževanje vegetacije med ankaransko vpadnico in robnimi habitatmi, dosajevanje pomembnih rastlinskih vrst (slanuše) ter redno čiščenje morskih nanosov in smeti iz lagune.

Preglednica 2: Prikaz in ovrednotenje načrtovanih nalog in aktivnosti v okviru cilja 2 (z * označene aktivnosti se izvedejo v letu 2015, v kolikor bodo zagotovljena dodatna sredstva za upravljanje)

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Kvant. kazalnik 2015	Stroški izvedbe 2015 (brez dela)
2.1. Upravljanje nivoja vode				
2.1.1. Nivoji v gnezditvenem obdobju	PP 214310	-	avtomatski režim: polnjenje lagune do kote +0,30 m, praznjenje lagune ob oseki za čas od 180 do 240 minut (obdobje od aprila do avgusta)	45,00 €
2.1.2. Nivoji vode v ostalih obdobjih	PP 214310	-	avtomatski režim: polnjenje lagune do kote +0,45 m, praznjenje lagune ob oseki za čas od 180 do 240 minut (obdobje od marca do aprila), ročni način delovanja: zapornica ostane odprta - laguna se polni in prazni glede na naravni ciklus delovanja (obdobje od septembra do marca)	45,00 €

2.2. Vzdrževanje in nadgradnja objektov za urejanje vodnega režima				
2.2.2. Posodobitev programske opreme za avtomatsko zapornico*	projektno/ PP 214310	-	1 posodobitev	1.000,00 €
2.2.3. Redno vzdrževanje avtomatske zapornice na morskem kanalu v skladu s POV	PP 214310	-	1 X letno	100,00 €
2.2.4. Ostala popravila objektov za urejanje vodnega režima	PP 214310	-	2 do 4 x letno	- €
2.3. Vzdrževanje lagunskih elementov				
2.3.2. Čiščenje morskih nanosov in ostalih smeti v laguni	PP 214310	prostovoljci	1 X letno čiščenje morskih nanosov na površini 50000 m ²	50,00 €
2.5. Vzdrževanje vegetacije na območju med ankaransko vpadnico in robnimi habitati				
2.5.1. Priprava načrta ter vzpostavitev poznega mulčanja območja	PP 214310	-	1 x letno na površini 20000 do 25000 m ²	- €
2.5.2. Dosajevanje grmovnic na zastiralnem nasipu vzdolž ankaranske vpadnice	PP 214310	podizvajalec	50 do 100 grmov brnistre ter vnos semen	500,00 €
2.5.3. Mulčanje 1 m pasu ob učni poti	PP 214310	-	650 m	100,00 €
2.5.4. Obrezovanje dreves in grmovnic	PP 214310	-	30 do 50 dreves in grmov	- €
2.6. Inicialno dosajevanje pomembnih vrst slanuš				
2.6.1. Dosajevanje morskega lanu s semeni, nabranimi pri Sv. Nikolaju	PP 214310	strokovnjak-botanik	vsaj 1 sejanje	- €
2.6.2. Dosajevanje morskega ločkovja na izbrana mesta v laguni	PP 214310	strokovnjak-botanik	vsaj 1 sajenje	- €
2.6.3. Dosajevanje drugih vrst po navodilih botanikov (po potrebi)	PP 214310	strokovnjak-botanik	po potrebi	- €
SKUPNI STROŠKI ZA IZVEDBO CILJA 2 (brez stroškov osebja)				1.840,00 €

Cilj 3: Redno vzdrževanje in ohranjanje ugodnih ekoloških razmer na območju Jezerca

V obdobju izvajanja načrta upravljanja se na osnovi dosedanjih upravljaljskih izkušenj nadaljuje z upravljanjem zapornice na jarku, ki območje Jezerca povezuje z laguno Škocjanskega zatoka za vzdrževanje sladkovodnega značaja Jezerca. Z zagotavljanjem sladkovodnega značaja se ohranjajo sestoji obrežnega trstičja ter vzdržujejo primerna življenjska okolja za ohranjanje in povečanje populacije močvirske sklednice. Za doseganje tega bomo v letu 2015:

- vzdrževali pomembne elemente habitata močvirske sklednice, kot so: območja odprte vodne površine z

bujnim vodnim rastlinjem in travniki v bližini vodnih površin,

- začeli z izlovom tujerodnih vrst želv *Trachemis sp.* in jih odstranjevali v kontrolirana okolja, kjer bo preprečeno ali vsaj zmanjšano njihovo nadaljnje razmnoževanje in vpliv na domorodno vrsto (oziroma v zavetišča, ko bodo le-ta vzpostavljena, ali druga mesta skladno z zakonodajo s področja varstva pred tujerodnimi vrstami, ki se pripravi na podlagi nove EU zakonodaje),
- vzpostavili dolgoročno spremljanje stanja obstoječe populacije močvirske sklednice (cilj 5).

Upravljanje vegetacije, ki vključuje ročno in strojno čiščenje brežin, mulčanje travniških in ruderalnih površin ter dosajevanja grmovnic, obsega tudi odstranjevanje tujerodnih vrst rastlin za pospeševanje razraščanja domorodnih vrst.

V sklopu aktivnosti za prenehanje vrtičkarske dejavnosti na območju Jezerca je nujen osebni in neagresiven pristop ter komunikacija z vrtičkarji, s katerim bomo začeli takoj v začetku leta 2015. Vrtičkarje, ki trenutno obdelujejo manjše površine na obravnavanem območju, se seznanijo z varstvenimi režimi in cilji varstva in razvoja Naravnega rezervata Škocjanski zatok ter jih vključijo v odstranjevanje vrtičkarske infrastrukture po opustitvi vrtičkarstva. Le morebitne ekstremne konfliktne situacije se obravnavajo po pravni poti. Ključnega pomena za vzpostavitev ugodnega ohranitvenega stanja območja je tudi nadaljevanje sodelovanja z lokalnimi akterji za pospešitev sanacije virov onesnaževanja območja s Škocjanskega hriba in sodelovanje s predstavniki Slovenskih železnic za izboljšanje praks zatiranja vegetacije s herbicidi ob železniški progi.

Preglednica 3: Prikaz in ovrednotenje načrtovanih nalog in aktivnosti v okviru cilja 3

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Kvant. kazalnik 2015	Stroški izvedbe 2015 (brez str. osebja)
3.1. Upravljanje nivoja vode				
3.1.1. Vzdrževanje preliva vode iz Jezerca v laguno za regulacijo vodnih nivojev in zagotavljanje sladkovodnega značaja	PP 214310	-	1 x letno	- €
3.2. Preprečevanje motenj in negativnih vplivov iz okolice				
3.2.1. Komunikacija z vrtičkarji za prenehanje vrtičkarske dejavnosti na območju Jezerca	PP 214310		obveščanje uporabnikov o prenehanju uporabe: 3 do 5 obhodov v januarju in februarju, priprava načrta za odstranitev vrtičkarske infrastrukture z deležniki	- €
3.2.2. Odstranitev vse vrtičkarske infrastrukture	PP 214310		enkratna odstranitev po ustrezni komunikaciji/postopkih	- €
3.2.4. Sodelovanje z lokalnimi akterji za pospešitev sanacije virov onesnaževanja Jezerca (Škocjanski hrib)	PP 214310		redna komunikacija z MOK	- €
3.2.5. Sodelovanje s SŽ za izboljšanje praks zatiranja vegetacije ob železniški progi, ki poteka mimo varovanih naravnih okolij	PP 214310		vsaj 2 komunikaciji (splošna in pred izvedbo zatiranja vegetacije)	- €
3.3. Odstranjevanje tujerodnih vrst ter domačih in hišnih živali				

3.3.2. Izlov in odstranitev tujerodnih vrst želv v kontrolirano okolje	PP 214310	honorarni sodelavec	izlov tujerodnih želv (do 30 osebkov) z vršami v obdobju od maja do septembra 2 x mesečno	400,00 €
3.3.3. Komunikacija z vrtičkarji za odstranitev domačih živali z območja Jezerca	PP 214310		Št. komunikacij po potrebi (vsaj 3 na vrtičkarja)	- €
3.4. Upravljanje vegetacije				
3.4.1. Priprava načrta ter vzpostavitve poznega mulčanja travniških in ruderalnih površin	PP 214310		1 x letno 10000 do 20000 m ²	- €
SKUPNI STROŠKI ZA IZVEDBO CILJA 3 (brez stroškov osebja)				400,00 €

Cilj 4: Trajno preprečevanje motenj in dostopa plenilcev na območje močvirja južno od izliva Badaševice

Za preprečitev motenj za gnezdilke in druge vrste ptic, ki ta prostor uporabljajo za prenočevanje, bomo v sodelovanju z Mestno občino Koper vzpostavili sodelovanje s ključnimi deležniki (VURS, Obalno društvo proti mučenju živali) za odstranitev neuradnega zatočišča oziroma preselitev teh mačk v primeren azil, ali pa preprečitev možnosti dostopa mačkam na območje naravnega rezervata.

Preglednica 4: Prikaz in ovrednotenje načrtovanih nalog in aktivnosti v okviru cilja 4

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Kvant. kazalnik 2015	Stroški izvedbe 2015 (brez str. osebja)
4.1. Odstranjevanje tujerodnih vrst rastlin ter domačih in hišnih živali				
4.1.1. Sodelovanje z MOK in lokalnimi akterji za odstranitev naseljenih mačk (neuradnega zatočišča)	PP 214310	MOK, VURS Obalno društvo proti mučenju živali	do 5 sestankov	- €

Cilj 5: Spremljanje in analiziranje stanja naravnih vrednosti in biotske raznovrstnosti ter upravljanje podatkovnih zbirk, ki se nanašajo na NRŠZ

Rezultati dolgoročnega monitoringa so najboljša povratna informacija o uspešnosti sanacijskih in renaturacijskih ukrepov ter upravljanja naravnega rezervata. Vzpostavitev in ohranjanje ugodnega ohranitvenega stanja habitatov in vrst je jedro prihodnosti rezervata, saj le na ta način Škocjanski zatok ponovno ohranja svojo polno vrednost kot naravna vrednota, ekološko pomembno in kot območje v okviru evropske mreže Natura 2000. V letu 2015 v okviru cilja 5 načrtujemo omejen sklop aktivnosti:

1. Nadaljevanje rednega spremljanja stanja habitatnih tipov sladkovodnega dela naravnega rezervata. Proces vzpostavljanja novih habitatnih tipov je dolgoročen, zato se načrtuje letno kartiranje habitatov, ki služi usmerjanju upravljaljskih nalog in aktivnosti.
2. Redno spremljanje stanja ptic po ustaljeni metodologiji ter v skladu s protokolom spremljanja stanja in varstva biotske raznovrstnosti, ki je bil izdelan v okviru projekta Adriawet 2000 (tedenski popisi celotnega območja, dnevni popisi, kartirni popisi gnezdil, posebni popisi, akustični popisi...)
3. V kolikor bodo na razpolago potrebna sredstva, se izvede tudi monitoring močvirske sklednice, ozkega vretenca in netopirjev.

4. Nadaljevali bomo z upravljanjem podatkovne zbirke NRŠZ ter pripravo poročil.
5. Spremljali bomo enostavne parametre kakovosti vode, nadaljevanje spremljanja zahtevnih parametrov pa izvaja ARSO v okviru javne službe, v kolikor bo monitoring vključen v njihov letni program.

Preglednica 5: Prikaz in ovrednotenje načrtovanih nalog in aktivnosti v okviru cilja 5 (z * označene aktivnosti se izvedejo v letu 2015, v kolikor bodo zagotovljena dodatna sredstva za upravljanje)

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Kvant. kazalnik 2015	Stroški izvedbe 2015 (brez str. osebja)
5.1. Redni monitoring				
5.1.2. Monitoring ptic	PP 214310	-	52 tedenskih popisov, 4 kartirni popisi gnezdičk, 10 do 15 posebnih popisov gnezdičk s kanujem, 15 do 20 dni spremljanja stanja selivk z obročkanjem	- €
5.1.6. Monitoring močvirske sklednice*	Projektno/PP 214310	strokovno usposobljen podizvajalec	popis močvirske sklednice 1 x mesečno v obdobju od maja do septembra	500,00 €
5.1.11. Monitoring ozkega vrtenca*	Projektno/PP 214310	nadzor strokovnjaka	vzorčenje ozkega vrtenca 1 x letno	100,00 €
5.1.12. Monitoring netopirjev*	Projektno/PP 214310	nadzor strokovnjaka	3 popisi netopirjev z ultrazvočnim detektorjem v obdobju od aprila do oktobra	100,00 €
5.2. Kartiranje habitatnih tipov in tujerodnih vrst				
5.2.1. Kartiranje sladkovodnih habitatnih tipov	PP 214310	strokovno usposobljen podizvajalec	1 x letno na celotnem območju sladkovodnega dela NRŠZ/ ca 25 ha/ 1 poročilo	1.050,00 €
5.4. Upravljanje podatkovne zbirke				
5.4.1. Redni vnos in digitalizacija podatkov	PP 214310	-	52 tedenskih popisov v bazo Wildlife Recorder, digitalizacija kartirnih in posebnih popisov gnezdičk v MapGis (20 terenskih dni)	- €
5.4.2. Obdelave podatkov	PP 214310	-	obdelani vsi podatki	- €
5.4.3. Priprava upravljavskih izhodišč	PP 214310	-	po potrebi (v primeru sprememb)	- €
5.4.4. Priprava poročil in člankov, objav na spletu	PP 214310	-	vsaj 2 objavi	- €
5.5. Nadzor nad kakovostjo vode				
5.5.1. Spremljanje enostavnih parametrov kakovosti vode	PP 214310	-	12 popisov /1 poročilo	- €
5.5.2. Sodelovanje z ARSO pri spremljanju zahtevnih parametrov kakovosti vode *	ARSO	ARSO	4 popisi/1 poročilo	- €
5.6. Priprava poročil o stanju NRŠZ				
5.6.1. Priprava poročil o aktivnostih, ki jih izvaja upravljavec	PP 214310	-	1 poročilo	- €

**SKUPNI STROŠKI ZA IZVEDBO CILJA 5
(brez stroškov osebja)****1.750,00 €**

Cilj 6: Zagotavljanje primerne količine in kakovosti vode ter omejevanje negativnih vplivov hrupa in svetlobnega onesnaževanja iz okolice na naravni rezervat

Med osnovnimi izhodišči za doseganje cilja 6 so predvsem naloge sodelovalne narave, s katerimi upravljavec spodbuja pozitivne okoljske spremembe v lokalnem okolju in usmerja aktivnosti za njihovo doseganje, vsekakor pa so in morajo biti rezultat širšega družbenega konsenza in zahtevajo tudi večji krog vpletenih deležnikov, tako javnih kot zasebnih.

Ustrezna zakonodaja namreč obstaja za vse obravnavane segmente z izjemo predpisov s področja hrupa v naravnem okolju, ki Škocjanskega zatoka ne ščitijo pred vplivi iz urbane okolice. Načine delovanja na posameznih področjih bomo v letu 2015 formalizirali s sprejemom protokolov oziroma načrtov ukrepanja (npr. protokol pretokov vode po levem razbremenilniku Rižane-Ari, protokoli obveščanja v primeru onesnaženj, načrt ukrepanja in odprave posledic večjih izlitij nafte in naftnih derivatov na prostoživeče ptice itd.) in jih čim prej začeti izvajati. Na področju varstva pred hrupom je Luka Koper kot poglavitni vir hrupa v širši okolici Škocjanskega zatoka predvsem zaradi tranzita v in iz pristanišča že začela z iskanjem alternativnih rešitev, ki jih je upravljavec rezervata v zadnjih letih aktivno spodbujal. Pri tem se kot najbolj perspektivna tehnična rešitev kaže uporaba konsolidiranega sedimenta z luškega dna, predelanega v opeke, ki kot gradbeni material lahko služijo tudi za protihrupne bariere. Z Luko bomo tudi v letu 2015 sodelovali z namenom uporabe tega materiala za protihrupno zaščito Škocjanskega zatoka.

Aktivno bomo pristopili k osveščanju javnosti, opozarjanju in podajanju predlogov za kurativne/sanacijske in preventivne aktivnosti, hkrati pa omogočili aktivno vključevanje zainteresiranih posameznikov iz lokalnega okolja, ki imajo znanje in interes za reševanje tovrstnih okoljskih problemov. Pomembno je tudi sodelovanje odbora za naravni rezervat.

Preglednica 6: Prikaz in ovrednotenje načrtovanih nalog in aktivnosti v okviru cilja 6

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Kvant. kazalnik 2015	Stroški izvedbe 2015 (brez str. osebja)
6.1. Zagotavljanje zadostnih dotokov vode najvišjih standardov kakovosti				
6.1.1. Sodelovanje z ARSO in lokalnimi akterji za pospešitev sprejema protokola pretokov vode po Ari za celoletno obdobje s sistemom obveščanja	PP 214310	-	sprejet pisni protokol	- €
6.1.2. Redno usklajevanje med izvajanjem protokola z izvajalcem javne VG službe/rečnim nadzornikom in drugimi odjemalci	PP 214310	-	redne komunikacije ob spremembah režima	- €
6.1.3. Sodelovanje s SVOM, Luko Koper in ostalimi lokalnimi akterji v smeri preprečevanja vpliva potencialnih onesnaženj v pristanišču na akvatorij Škocjanskega zatoka	PP 214310	SVOM, Luka Koper, Center za obveščanje	6 zabeležk/6 komunikacij	- €

6.1.4. Sodelovanje v evropski organizaciji Sea Alarm Foundation	Projektno/ PP 214310	druge evropske države	3 zabeležke/1 komunikacija	- €
6.1.5. Sodelovanje z URSZR in redna usposabljanja v okviru Načrta ukrepanja in odprave posledic večjih izlitij nafte in naftnih derivatov na prostoživeče ptice (po potrebi)	URSZR	URSZR	1 usposabljanje/30 udeležencev/5 zabeležek	- €
6.2. Sodelovanje z MOK in lokalnimi akterji za stalno izvedbo ukrepov za doseganje najvišje kakovosti industrijskih, komunalnih in padavinskih odpadnih vod, ki se stekajo neposredno v naravni rezervat ali v pritoke (Ara, morje)				
6.2.1. Aktivno spodbujanje odgovornih akterjev/ onesnaževalcev za čim prejšnjo sanacijo stanja problematičnih izpustov	PP 214310	odgovorni akterji, strokovni zavod	3 komunikacije/zabeležke	- €
6.2.2. Angažiranje drugih odgovornih javnih služb, npr. inšpekcije za okolje	PP 214310	druge odgovorne javne službe	po potrebi	- €
6.3. Preprečevanje negativnih vplivov hrupa				
6.3.1. Sodelovanja z Luko Koper pri iskanju inovativnih rešitev za postavitve PHO iz predelanega luškega sedimenta (stroški PHO niso vključeni, predmet predhodnega projekta)	Projektno/ PP 214310	Luka Koper, ZAG in drugi vključeni akterji	10 komunikacij/1 projekt (vsaj začetek priprave)	- €
6.3.2. Iskanje drugih rešitev za zagotovitev aktivne protihrupne zaščite vzdolž območja za obiskovalce pod bertoško vpadnico	Projektno/ PP 214310	MOK, strokovni zavod, Odbor, drugi akterji	2 komunikaciji/zabeležki	- €
6.4. Preprečevanje negativnih vplivov svetlobnega onesnaževanja				
6.4.1. Aktivno spodbujanje odgovornih akterjev/ onesnaževalcev za čim prejšnjo sanacijo stanja in uskladitvijo osvetljevanja z zakonodajnimi omejitvami	PP 214310	strokovni zavod, Odbor, inšpekcija, lokalni akterji	2 komunikaciji/zabeležki	- €
6.5. Ozaveščanje in aktivno vključevanje lokalnih akterjev				
6.5.1. Ozaveščanje, opozarjanje in podajanje predlogov za preventivne in kurativne aktivnosti, namenjene preprečevanju in sanaciji negativnih vplivov iz okolice	PP 214310	strokovni zavod, Odbor	2 komunikaciji/zabeležki	- €

6.5.2. Obveščanje in aktivno vključevanje Odbora NRŠZ pri reševanju lokalnih problemov	PP 214310	Odbor	2 seji/vsaj 2 temi Odbora	- €
6.5.3. Aktivno vključevanje deležnikov, zainteresiranih javnosti in posameznikov pri reševanju lokalnih problemov	PP 214310	lokalni deležniki, zainteresirana javnost	5-10 udeležencev	- €

Cilj 7 (P1): Zagotavljanje uresničevanja varstvenega režima in varstvenih usmeritev (neposredni nadzor v naravi ter druge potrebne oblike nadzora)

Delo naravovarstvenih nadzornikov Naravnega rezervata Škocjanski zatok bo v letu 2015 obsegalo predvsem naslednje naloge:

- neposredni nadzor v naravi, ki obsega spremljanje stanja v obliki rednih dnevnih obhodov območja, nadzor nad izvajanjem varstvenega režima in pogojev obiskovanja, ugotavljanje dejanskega stanja pri kršitvah, skupaj z opozarjanjem in osveščanjem kršiteljev varstvenega režima ter izrekanjem glob v primerih večjih ali ponovljenih kršitev in obveščanje pristojnih inšpekcijskih organov in policije,
- občasni obhodi po okolici rezervata z namenom preverbe obstoječih in novih virov ogrožanja in konkretnih groženj za naravni rezervat,
- nadzor nad gradnjo infrastrukture za obisk naravnega rezervata,
- nadzor nad vzdrževalnimi deli znotraj meja naravnega rezervata, predvsem nad izvedbo del vseh drugih javnih služb znotraj ali na meji naravnega rezervata,
- priprava poročil in obveščanje nadrejenih in ministrstva o kršitvah, izrečenih opozorilih in globah, kot tudi virih ogrožanja in grožnjah, ki se pojavljajo izven meja območja,
- nadzoru, omejevanju in odstranjevanju tujerodnih vrst in
- rednemu izobraževanju nadzornikov za zagotavljanje stalnega delovanja s polnimi pooblastili.

Naravovarstveni nadzorniki so opremljeni z uniformami v skladu s Pravilnikom o službenem znaku, izkaznici in uniformi naravovarstvenih nadzornikov (Uradni list RS, št. 37/03), poleg tega pa še s telefonom, fotoaparatom, daljnogledom in spektivom.

Največ kršitev varstvenega režima naravnega rezervata je bilo doslej povezanih s trganjem rastlin, vzpenjanjem na zastiralne nasipe in hojo izven označenih poti ter zadrževanjem obiskovalcev v nasprotju s pogoji obiskovanja (obisk rezervata izven urnika, nenajavljeni obiski večjih skupin). Aktivnosti nadzorne službe bodo zatorej usmerjene tudi v preprečitev teh vedenj po ponovnem odprtju naravnega rezervata po otvoritvi objektov.

Preglednica 7: Prikaz in ovrednotenje načrtovanih nalog in aktivnosti v okviru cilja 7

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Kvant. kazalnik 2015	Stroški izvedbe 2015 (brez str. osebja)
7.1. Naravovarstveni nadzor nad upoštevanjem varstvenega režima in usmeritev, opozarjanje in ozaveščanje kršiteljev ter izrekanje glob in nadaljevanje postopkov s strani drugih pooblaščenih izvajalcev				

7.1.1. Redni dnevni obhodi po učnih poteh z namenom nadzora nad upoštevanjem varstvenega režima, predvsem pogojev obiskovanja	PP 214310	-	vsaj en obhod dnevno	- €
7.1.2. Redni tedenski in manj pogosti obhodi po ključnih, bolj oddaljenih delih naravnega rezervata, namenjeni nadzoru nad upoštevanjem varstvenega režima	PP 214310	-	vsaj en obhod tedensko	- €
7.1.3. Opozarjanje in ozaveščanje kršiteljev režima kot tudi oseb, ki sicer režima ne kršijo, a njihovo vedenje ni primerno	PP 214310	-	po potrebi	- €
7.1.4. Izrekanje glob v primerih ponovitev kršitev varstvenega režima in v drugih primerih, ko opozorilo ni dovolj	PP 214310	-	po potrebi	- €
7.1.5. Vključevanje policije in inšpekcijskih služb v primeru hujših kršitev	PP 214310	-	po potrebi	- €
7.1.6. Občasni obhodi po okolici NRŠZ z namenom preverbe obstoječih in novih virov ogrožanja in konkretnih groženj za naravni rezervat	PP 214310	-	en obhod mesečno	- €
7.1.7. Priprava poročil in obveščanje nadrejenih in ministrstva o kršitvah, izrečenih opozorilih in globah, kot tudi virih ogrožanja in grožnjah, ki se pojavljajo izven NRŠZ	PP 214310	-	mesečna poročila, dnevno obveščanje po potrebi	- €
7.2. Nadzor med gradnjo objektov in vsemi drugimi, npr. vzdrževalnimi deli, v naravnem rezervatu in njegovi neposredni okolici				
7.2.1. Nadzor nad gradnjo objektov (redno spremljanje stanja in vplivov del na doseganje varstvenih ciljev, usmerjanje izvajalca, sodelovanje na koord. sestankih in z drugimi nadzori, priprava poročil)	PP 214310	investitor, podizvajalci, drugi nadzori	zabeležke tedenskih koord. sestankov, 2 poročili	- €
7.2.3. Nadzor nad gradbenimi in vzdrževalnimi deli v cestnem varovalnem pasu znotraj ali na meji NRŠZ	PP 214310	investitor, podizvajalci, drugi nadzori	1 poročilo nadzora po potrebi	- €
7.2.4. Nadzor med izvedbo del vseh drugih javnih služb (na področju urejanja voda, vzdrževanje meteornih prepustov), ki so dovoljena kot izjeme od varstvenih režimov	PP 214310	investitor, podizvajalci, drugi nadzori	2 poročili nadzora po potrebi	- €
7.3. Nadzor nad tujerodnimi vrstami in plenilci, njihovim				

pojavljanjem in razširjanjem				
7.3.1. Spremljanje stanja in številčnosti tujerodnih vrst in plenilcev na območju NRŠZ in njegove bližnje okolice	PP 214310	-	mesečna poročila, dnevno obveščanje po potrebi	- €
7.3.2. Redno obveščanje nadrejenih in skupno odločanje o posegih, ki so opredeljeni v okviru drugih upr. ciljev	PP 214310	-	mesečna poročila nadzora	- €
7.3.3. Nadzor nad populacijo nutrije ter ukrepanje po potrebi	PP 214310	-	mesečna poročila, dnevno obveščanje po potrebi	- €
7.4. Spremljanje nivojev vode				
7.4.1. Spremljanje stanja vodostaja na zapornici, vodomernih latak in mareografu	PP 214310	-	mesečna poročila nadzora	- €
7.5. Redno izobraževanje nadzornikov in sodelovanje v širših organizacijah nadzornikov				
7.5.1. Izobraževanje za naravovarstvene nadzornike za pooblastilo po ZON	PP 214310	ministrstvo	skupaj 4 nadzorniki s pooblastilom po ZON	- €

Cilj 8: Omogočanje spoznavanja naravne vrednote in biotske raznovrstnosti ter doživljanja narave na način, ki naravo postavlja v središče pozornosti in privzgaja spoštljiv odnos ter odgovorno vedenje do nje

Cilj je osredotočen na področje upravljanja obiska, ki obsega celoten sklop načrtovalskih, izvedbenih in evalvacijskih aktivnosti, namenjenih pripravi in izvedbi vsebinskih programov za obiskovalce ter vzpostavitvi in ureditvi primerne infrastrukture in opreme, kot tudi vse druge aktivnosti, ki jih upravljavec izvaja za doseganje enega od namenov naravnega rezervata – spoznavanja in doživljanja narave. Po izgradnji in otvoritvi objektov v naravnem rezervatu, ki je načrtovana v septembru 2015, je v načrtu tudi začetek izvajanja novih programov za obiskovalce, ki bodo v vmesnem času pripravljene ob upoštevanju znanstvenih dognanj s področij okoljske psihologije ter okoljske vzgoje in izobraževanja in s katerimi zasledujemo spodbujanje odgovornega vedenja do narave pri obiskovalcih. V prvih osmih mesecih 2015 bomo v tem duhu pripravili vse potrebno, da bodo programi obiskovanja pred otvoritvijo lahko stekli, predvsem pripravili in testirali programe za obiskovalce, razvili in pripravili interpretacijo v objektih, kot tudi virtualno (mobilna aplikacija, ki je že v izdelavi), multimedijsko in filmsko interpretacijo. V okviru razpoložljivih finančni možnosti bomo pripravili tudi ponudbo izdelkov in storitev za obiskovalce zatoka ter promocijska gradiva. Vsa pripravljena interpretacija, gradiva in ostala ponudba bo usklajena z novo celotno grafično podobo Naravnega rezervata Škocjanski zatok, ki je bila v okviru projekta Adriawet 2000 izdelana leta 2014.

Po otvoritvi objektov bomo pričeli z izvedbo izobraževalnih programov za obiskovalce, skrbeli bomo za sprejem, usmerjanje in osnovne storitve za obiskovalce ter začeli tudi z drugimi predstavitevami naravnega rezervata izven samega območja.

Preglednica 8: Prikaz in ovrednotenje načrtovanih nalog in aktivnosti v okviru cilja 8 (z * označene aktivnosti se izvedejo v letu 2015, v kolikor bodo zagotovljena dodatna sredstva za upravljanje)

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Kvant. kazalnik 2015	Stroški izvedbe 2015 (brez str. osebja)
8.1. Priprava programov za obiskovalce s testiranjem, evalvacijo in cikličnim posodabljanjem				
8.1.1. Nabor programov (vsebine, oblikovanje cen, promocija)	PP 214310	-	1 nabor programov	- €
8.1.3. Testiranje programov in koledarja dogodkov	PP 214310	-	5 testnih izvedb	- €
8.2. Izvajanje in nadgradnja Skupnega vzgojno-izobraževalnega programa				
8.2.1. Delavnice in predstavitve za pedagoško osebje	PP 214310	ciljne skupine	1 predstavitev/20 udeležencev	50,00 €
8.2.2. Izvedba programov za izobraževalne skupine v NRŠZ	PP 214310	ciljne skupine	vsaj 20 skupin/500 udeležencev	- €
8.2.4. Praksa za študente in dijake ustreznih smeri	PP 214310	ciljne skupine	3 študenti	- €
8.2.5. Strokovna pomoč pri raziskovalnem delu mladih	PP 214310	ciljne skupine	1 raziskovalna naloga	- €
8.2.6. Dogodki in javne predstavitve mladih	PP 214310	ciljna skupina, (lokalni) deležniki, mediji	1 dogodek/20 udeležencev	100,00 €
8.4. Razvoj in priprava fizičnih razstav in interpretacije				
8.4.1. Priprava konceptov in vsebin razstav in drugih interpretativnih gradiv	PP 214310	-	2 koncepta/20 posameznih vsebin	- €
8.4.2. Izvedba interpretacije	ESRR-PP 683710, MG-PP 695910; MOP-PP244310, DOPPS/ Adriawet	ilustratorji, fotografi, drugi strokovnjaki, oblikovalci, tiskarji	2 razstavi (osrednja opazovalnica in center za obiskovalce)	48.000,00 €
8.5. Razvoj in priprava virtualne, multimedijske in filmske interpretacije				
a) Mobilna aplikacija				
8.5.1. Promocija mobilne aplikacije	lastni prihodki upravljavca	-	vsaj 1 objava, vsaj 15 prenosov	- €
8.5.2. Redno vzdrževanje (nadgradnje, posodobitve vsebin)	lastni prihodki upravljavca	-	vsaj 1 dopolnitev	- €
b) Izobraževalni in promocijski filmi				

8.5.5. Produkcija predstavitvenega filma o NRŠZ iz obstoječih posnetkov s posodobitvami*	projektno/ lastni prihodki upravljavca	produkcijska ekipa	1 film (dolžina vsaj 15 minut)	5.000,00 €
8.5.9. Priprava tematskih PPT predstavitev za predvajanje na glavnem zaslonu	lastni prihodki upravljavca	-	3 predstavitve	- €
8.5.10. Priprava dnevnih novic za objavo na glavnem zaslonu in/ali spletni strani/FB (zanimiva opažanja, novosti iz rezervata)	lastni prihodki upravljavca	-	po 1 vsaj vsak drugi dan po otvoritvi centra	- €
8.6. Priprava ponudbe izdelkov in storitev				
8.6.1. Nabor izdelkov in storitev, ki se bodo dejansko realizirali	lastni prihodki upravljavca	-	1 seznam	- €
8.6.2. Naročila izdelave spominkov, promocijskih izdelkov in ostalih prodajnih artiklov*	PP 214310/ lastni prihodki upravljavca	podizvajalci, dobavitelji	se določijo glede na fin. možnosti	15.000,00 €
8.6.3. Dogovori z lokalnimi ponudniki za oblikovanje ponudbe hrane, naravi prijaznih lokalnih pridelkov/produktov in storitev ter izvedba dogovorov	lastni prihodki upravljavca	lokalni ponudniki	3 dogovori	- €
8.6.4. Redno naročanje, dostave, skladiščenje, vodenje evidenc do postavitve na prodajna mesta*	PP 214310/ lastni prihodki upravljavca	dobavitelji, dostava	se določijo glede na fin. možnosti in dogovore	10.000,00 €
8.6.5. Izvedba vodenj in drugih programov aktivnosti za obiskovalce	lastni prihodki upravljavca	-	vsaj 80 skupin/2500 udeležencev	- €
8.7. Sprejem, usmerjanje in osnovne storitve za obiskovalce				
8.7.1. Redno delovanje recepcije v času obratovanja centra	PP 214310	-	redno vsakodnevno delovanje recepcije po otvoritvi centra	- €
8.7.2. Usmerjanje obiskovalcev glede na njihove želje in potrebe	PP 214310	-	vsaj 3000 usmerjenih obiskovalcev	- €
8.7.3. Delovanje okrepčevalnice	lastni prihodki upravljavca	-	vsaj 2.000 €	- €
8.7.4. Prodaja izdelkov in spominkov v trgovinici	lastni prihodki upravljavca	-	vsaj 2.000 €	- €
8.7.5. Zavarovanje odgovornosti za obiskovalce *	lastni prihodki upravljavca	zavarovalnica	1 sklenjena polica	420,00 €
8.7.6. Določitev dnevnega maksimuma obiskovalcev in upravljanje obiska za preprečitev prevelikega števila obiskovalcev	PP 214310	-	1 sklop aktivnosti	- €
8.8. Predstavitve NRŠZ izven območja: predstavitve, sejmi, oglaševanje, itd.				

8.8.1. Priprava promocijskih gradiv o NRŠZ (predstavitvena zloženka, letak/vstopnica, itd)*	projektno/ lastni prihodki upravljavca	podizvajalci (oblikovalci, tiskarji)	vsaj 1-2 različni predst. gradivi/naklada glede na fin. možnosti	15.000,00 €
8.8.2. Redne predstavitve NRŠZ in programov turističnemu sektorju in lokalnim ciljnim skupinam*	projektno/ lastni prihodki upravljavca	ciljne skupine	3 predstavitve/vsaka po 20 udeležencev	100,00 €
8.8.4. Sodelovanje/predstavitve na drugih dogodkih, ki se jih udeležujejo ciljne skupine ali mediji*	projektno/ lastni prihodki upravljavca	organizatorji dogodkov	1 udeležba/50 obiskovalcev	100,00 €
SKUPNI STROŠKI ZA IZVEDBO CILJA 8 (brez stroškov osebja)				93.770,00 €

Cilj 9 (P1): Vzpostavljane, nagrajevanje in vzdrževanje infrastrukture za obisk in upravljanje

Cilj 9 je ozko povezan z doseganjem razvojnega cilja Naravnega rezervata Škocjanski zatok, opredeljenega kot ureditev in delovanje za javnost odprtega naravnega rezervata, s čimer se obiskovalcem omogoča spoznavanje in doživljanje narave ter izobraževanje in pomeni neposredno podporo doseganju cilja 8. Hkrati predstavlja podporo varstvenim ciljem rezervata, usmerjenim v ohranjanje ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ter ohranjanje in večanje biotske raznovrstnosti. Infrastruktura za obisk in upravljanje je namenjena:

- sprejemu, dobremu počutju, izobraževanju in osveščanju obiskovalcev,
- interpretaciji narave,
- zmanjšanju motenj z zagotavljanjem ustrezno zastrtih razgledišč,
- varnosti obiskovalcev, zaposlenih in pašne živine,
- kot tudi zagotavljanju primernih pogojev za upravljanje rezervata z ustreznimi prostori za osebje upravljavca.

Osrednji del nalog predstavlja izgradnja in opremljanje infrastrukture za obisk naravnega rezervata ter hleva z oboro. Izbrani izvajalec del Adriaing d.o.o. je z gradnjo vseh načrtovanih objektov pričel v oktobru 2014 in bo z deli predvidoma zaključil 2015. Za gradbeni nadzor je bil z javnim razpisom izbran izvajalec Lokainženiring d.o.o., za projektantski nadzor skrbi projektant Ravnika Potokar d.o.o., upravljavec pa zagotavlja nadzor z naravovarstvenega vidika. MOP bo v letu 2015 v sodelovanju z upravljavcem naročilo še načrte opreme in samo opremo objektov. Vsa dela naj bi bila zaključena do 31.8.2015, ko se tudi zaključi upravičenost stroškov iz programskega obdobja 2007-2013. Predajo v uporabo načrtujemo v septembru 2015.

Preglednica 9: Prikaz in ovrednotenje načrtovanih nalog in aktivnosti v okviru cilja 9

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Kvant. kazalnik 2015	Stroški izvedbe 2015 (brez str. osebja)
9.1. Izgradnja vseh objektov skladno s projektno dokumentacijo PZI in pridobljenim gradbenim dovoljenjem				
9.1.1. Tehnična koordinacija investicije na terenu v vseh fazah gradnje	PP214310	-	1 sestanek tedensko v času gradnje	- €

9.1.2. Finančno sodelovanje kot plačnik dela DDV in sodelovanje z naročnikom pri izvedbi pogodbe o sofinanciranju operacije z MGRT	ESRR-PP 683710, MG-PP 695910; MOP- PP244310, DOPPS	ministrstvo, PT, UO, podizvajalci, nadzori, inženir	poraba sredstev SKZG po planu	3.179.699,22 €
9.1.3. Krajinska ureditev območij okoli objektov (zasaditve in druge ureditve skladne z varstvenimi in razvojnimi cilji NR)*	projektno/ PP214310	botanik in drugi eksperti	vsaj 20 posajenih dreves, urejeni travniki	4.250,00 €
9.2. Opremljanje objektov in okolice z vso predvideno opremo, potrebno za funkcioniranje (brez razstav in interpretacije - cilj 8)				
9.2.1. Tehnična koordinacija investicije na terenu v vseh fazah opremljanja	PP214310	-	1 sestanek tedensko	- €
9.2.2. Finančno sodelovanje kot plačnik dela DDV in sodelovanje z naročnikom pri izvedbi pogodbe o sofinanciranju operacije z MGRT	ESRR-PP 683710, MG-PP 695910; MOP- PP244310, DOPPS	ministrstvo, PT, UO, podizvajalci, nadzori, inženir	poraba sredstev SKZG po planu	165.827,95 €
9.3. Pridobitev uporabnega dovoljenja, tehnični pregled				
9.3.1. Tehnični pregled objektov	PP214310	izdajatelj GD, akterji pri investiciji	1 tehnični pregled	- €
9.3.2. Odprava pomanjkljivosti s strani izvajalcev	PP214310	ministrstvo, podizvajalci, nadzori, inženir	po potrebi	- €
9.3.3. Sodelovanje pri pridobitvi uporabnega dovoljenja in vseh potrebnih vpisih objektov	PP214310	ministrstvo, podizvajalci, nadzori, inženir	1 uporabno dovoljenje	- €
9.4. Redno vzdrževanje objektov v skladu s PID in POV				
9.4.1. Redno tekoče vzdrževanje objektov *	lastni prihodki upravljavca	-	2 vzdrževanji	1.000,00 €
9.5. Dnevno obratovanje in upravljanje objektov				
9.5.1. Zagotovitev dostopnosti objektov za obiskovalce in druge ciljne skupine med obratovalnim časom (vključeni osn. stroški: elektrika, voda, kanalizacija, odvoz odpadkov, ogrevanje in hlajenje) *	lastni prihodki upravljavca	-	do konca okt. - 13 h/dan, kasneje 8 h/dan	7.200,00 €
9.5.2. Zavarovanje in varovanje objektov in premoženja *	lastni prihodki upravljavca	zavarovalnica	1 polica	2.250,00 €
9.5.3. Redno čiščenje vseh objektov kot tudi posebnih površin (npr. steklo v kleti opazovalnice s podvodnim pogledom) *	lastni prihodki upravljavca	podizvajalci	redno dnevno/tedensko čiščenje objektov, enkrat na 2 tedna čiščenje stekel	2.100,00 €

**SKUPNI STROŠKI ZA IZVEDBO
CILJA 9 (brez stroškov osebja)****3.362.327,17 €**

Cilj 10: Zagotavljanje učinkovitega in preglednega poslovanja, organizacije dela, financiranja, komuniciranja in sodelovanja v podporo varstvenim ciljem in drugim ciljem upravljanja

Splošne naloge in dela v okviru cilja 10 so podporne narave in obsegajo naloge in aktivnosti za učinkovito in pregledno poslovanje, organizacijo dela, financiranje, komuniciranje in sodelovanje v podporo varstvenim ciljem in drugim ciljem upravljanja ter izvedbo ostalih upravljaljskih nalog v skladu z Uredbo o Naravnem rezervatu Škocjanski zatok, Uredbo o koncesiji za upravljanje NRŠZ, koncesijsko pogodbo, tem načrtom upravljanja in Zakonom o ohranjanju narave. Poleg osnovnih nalog s področja poslovanja, organizacije dela in pridobivanja zadostnih finančnih sredstev za izvedbo upravljanja Škocjanskega zatoka in vseh s tem povezanih aktivnosti je v ta sklop vključeno tudi sodelovanje v vzpostavljenih nacionalnih in mednarodnih partnerstvih, ki je že v preteklosti prinašalo pozitivne vplive na učinkovitost upravljanja, npr. Adriawet, BirdLife International, Wetlands Link International, DAP, Skupnost naravnih parkov Slovenije itd., pa tudi sodelovanje z ministrstvom, organi v sestavi in s strokovnim zavodom.

Na področju komunikacije in stikov z javnostmi je poleg stalnega zagotavljanja dostopa do informacij o Naravnem rezervatu Škocjanski zatok v načrtu predvsem redno delo z mediji, organizacija in izvedba dogodkov in posodabljanje, vzdrževanje in nadgradnja glavnih komunikacijskih poti, kot so spletna stran, Facebook stran in Twitter. Glavnino načrtovanih aktivnosti bo upravljavalec izvajal samostojno, del pa tudi v okviru vzpostavljenih partnerstev skupaj s partnerji, npr. upravljalci ostalih naravnih parkov Slovenije in upravljalci mokrišč v okviru mreže Adriawet.

Preglednica 10: Prikaz in ovrednotenje načrtovanih nalog in aktivnosti v okviru cilja 10

Naloge in aktivnosti	Vir financiranja	Sodelujoči	Kvant. kazalnik 2015	Stroški izvedbe 2015 (brez str. osebja)
10.1. Naloge za učinkovito in pregledno poslovanje				
10.1.1. Priprava predlogov letnih programov dela na podlagi NU	PP214310	Odbor	1 odobren letni program dela	- €
10.1.2. Priprava poročil o delu	PP214310	Odbor	1 odobreno letno poročilo	- €
10.1.3. Spremljanje izvajanja načrta upravljanja s pripravo sprememb načrta po potrebi	PP214310	strokovni zavod	1 letno poročilo	- €
10.1.5. Zagotavljanje pogojev za delovanje odbora za naravni rezervat	PP214310	Odbor	2 seji/ 4-6 sklepov	- €
10.1.6. Poslovna administracija (vključeni stroški telefonije, poštšina, drobn inventar, pis. material, najem pisarne s stroški do selitve)**	PP214310	-	popoln arhiv	10.200,00 €
10.2. Naloge za učinkovito in pregledno organizacijo dela				
10.2.1. Zaposlovanje ustreznih kadrov (redno in honorarno zaposleni)	PP214310	-	6,68 FTE redno zaposlenih, 0,5 FTE honorarnih sodelavcev	- €
10.2.2. Aktivno vključevanje prostovoljcev v upravljaljske aktivnosti*	PP214310/ lastni prihodki upravljalca	prostovoljci	10 prostovoljcev/ 100 prost.ur	200,00 €

10.2.3. Redno izobraževanje zaposlenih in prostovoljcev na njihovih področjih dela	PP214310	organizatorji izobraževanj, strokovnjaki	2 izobraževanji	- €
10.2.4. Redni koordinacijski sestanki/ kolegiji ekipe NRŠZ	PP214310	-	10 kolegijev	- €
10.2.5. Vodenje in koordinacija ekipe NRŠZ	PP214310	-	20 zabeležk	- €
10.2.6. Službena potovanja zaposlenih	PP214310	-	ca. 150 nalogov	7.385,00 €
10.3. Naloge za učinkovito, zadostno in pregledno financiranje upravljanja NRŠZ				
10.3.1. Zagotavljanje rednega financiranja iz državnega proračuna na podlagi potrjenega NU in letnih programov dela	PP214310	Odbor, ministrstvo	vsaj 167.846 €	- €
10.3.2. Lastni prihodki upravljavca naravnega rezervata skladno z Uredbo o NRŠZ	PP214310	-	ca. 18.500 €	- €
10.3.3. Učinkovito pridobivanje sredstev iz lokalnih, državnih in mednarodnih skladov, ustanov ali organizacij ter mednarodnih programov pomoči	PP214310	-	ca. 15.000 €	- €
10.3.4. Priprava projektnih vlog, projektne in druge dokumentacije, sklepanje primernih partnerstev ter vodenje potrjenih projektov	PP214310	-	vsaj 2 vlogi, v kolikor bodo objavljeni primerni razpisi	- €
10.3.5. Zagotavljanje finančne preglednosti s sistemom analitičnega računovodstva (ločena stroškovna mesta) in ločevanjem prihodkov in odhodkov na podlagi ZPFOLERD	PP214310	zunanje računovodstvo	mesečni izpisi konto kartic, 1 letno poročilo	- €
10.3.6. Finančno vodenje in administracija	PP214310	zunanje računovodstvo	arhiv	4.000,00 €
10.4. Sodelovanje v vzpostavljenih partnerstvih, ki so že v preteklih letih prispevala k učinkovitosti upravljanja NRŠZ				
10.4.1. Sodelovanje v in periodično vodenje Skupnosti ZO Slovenije	PP214310	upravljavci ZO	3 zabeležke, 2 skupna produkta	- €
10.4.2. Sodelovanje s partnerji omrežja Adriawet v smeri ohranjanja in nadgradnje dosedanjih rezultatov skupnega sodelovanja in projektov	PP214310	partnerji mreže Adriawet	3 zabeležke, 1 skupni projekt	- €
10.4.3. Izmenjava izkušenj na nacionalni in mednarodni ravni	PP214310	sorodne organizacije	5 komunikacij/zabeležk	- €

10.4.4. Sodelovanje v Nacionalnem odboru Ramsarske konvencije in kot nacionalni predstavnik Odbora Wetlands International	PP214310	ostali sodelujoči		- €
10.4.5. Vključevanje v nove povezave, namenjene izmenjavi znanj in izkušenj oziroma s pričakovanimi pozitivnimi učinki na upravljanje NRŠZ	PP214310	sorodne organizacije	1 nova vključitev	- €
10.5. Sodelovanje z ministrstvom, organi v sestavi in strokovnim zavodom				
10.5.1. Redno sodelovanje s strokovnimi službami in odg. predstavniki okoljskega ministrstva	PP214310	ministrstvo	20 komunikacij/zabeležk	- €
10.5.2. Sodelovanje z ARSO na področju lastninjenja zemljišč v NRŠZ	PP214310	ARSO	2 komunikaciji/zabeležki	- €
10.5.3. Sodelovanje s strokovnim zavodom pri pripravi naravovarstvenih smernic, pogojev in soglasij ter drugih skupnih aktivnostih	PP214310	strokovni zavod	10 komunikacij/zabeležk	- €
10.6. Druge naloge v skladu z Uredbo o NRŠZ, koncesijsko pogodbo in ZON				
10.6.1. Presoja skladnosti z določili NU in obveščanje prijaviteljev za ravnanja iz 11., 13., 17. in 22. točke 6. člena uredbe (varstveni režim)	PP214310	prijavitelji	2 presoji/obvestili	- €
10.6.2. Sodelovanje z izvajalci javnih služb in uskladitev terminskih načrtov in drugih pogojev za dovoljena ravnanja znotraj meja NRŠZ (izdaja pisnih izjav)	PP214310	izvajalci javnih služb	2 komunikaciji/pisni izjavi	- €
10.6.3. Priprava mnenj in strokovnih gradiv po potrebi	PP214310	strokovni zavod	po potrebi	- €
10.6.4. Druge aktivnosti v zvezi z upravljanjem zemljišč, objektov in naprav v lasti države	PP214310	ministrstvo z organi v sestavi	1 dodatna akt./zabeležka	- €
10.7. Delo z mediji in dogodki				
10.7.1. Priprava sporočil za javnost	PP214310	-	vsaj 2 sporočili za javnost	- €
10.7.2. Organizacija novinarskih konferenc	PP214310	-	vsaj 1 novinarska konferenca	- €
10.7.3. Otvoritev objektov	PP214310	zunanj izvajalec	vsaj 50 udeležencev	1.800,00 €
10.7.4. Drugi dogodki (za medije in povabljene)	PP214310	zunanj izvajalec (katering)	vsaj 2 dogodka, vsaj 20 udeležencev na dogodek	500,00 €

10.7.5. Spremljanje in analiziranje objav v medijih	PP214310	zunanjí izvajalec za spremljanje objav v medijih	vsaj 15 objav, vsaj 1 analiza	500,00 €
10.8. Vzdrževanje in nadgradnja spletne strani				
10.8.1. Priprava in objava novic	PP214310	-	vsaj 12 objav (1 objava na mesec)	- €
10.8.3. Posodabljanje in dopolnitve objavljenih vsebin	PP214310	-	vsaj 3 posodobitve	- €
10.8.4. Oblikovna prenova spletne strani	PP214310	oblikovalec, programer	1 prenova	500,00 €
10.9. Facebook, Twitter				
10.9.1. Promocija FB strani	PP214310	-	vsaj 1 objava, vsaj 100 všečkov	- €
10.9.2. Priprava in objava novic (FB in Twitter, po objavi profila)	PP214310	-	vsaj 1 objava na teden	- €
10.9.3. Priprava in objava fotografij/tematskih albumov (FB profil)	PP214310	-	vsaj 2 albuma fotografij	- €
10.11. Zagotavljanje dostopa do informacij o NRŠZ				
10.11.1. Vodenje arhiva vseh informacij o NRŠZ	PP214310	-	1 arhiv	- €
10.11.2. Objavljanje relevantnih informacij na spletni strani	PP214310	-	glede na povpraševanje	- €
10.11.3. Zagotavljanje dostopa do informacij za bolj zainteresirane posameznike/skupine	PP214310	-	glede na povpraševanje	- €
SKUPNI STROŠKI ZA IZVEDBO CILJA 10 (brez stroškov osebja)				25.085,00 €

5. PREDSTAVITEV PROJEKTOV V TEKU IN PRIPRAVI

5.1. PROJEKTI V TEKU

Najpomembnejši projekt v teku je izgradnja objektov v Naravnem rezervatu Škocjanski zatok, ki predstavlja glavnino izvedbe cilja 9 tega programa. Celotna vrednost investicije skupaj z dokumentacijo in opremo je na podlagi odločbe o dodelitvi sredstev ocenjena na 3.373.380 EUR. Delno jo financira Evropska unija, in sicer iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, ki prispeva 2.350.489,67 EUR. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa krepitev regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov, prednostne usmeritve Dvig konkurenčnosti turističnega gospodarstva.

Objekti so namenjeni in prilagojeni opazovanju živega sveta naravnega rezervata in bodo obiskovalcem omogočili še bolj zanimive in doživete obiske Škocjanskega zatoka. Načrtovani so tako, da bosta dostop in uporaba prilagojena tudi skupinam s posebnimi potrebami, saj je rezervat v celoti naravnan na doseganje enakih možnosti za vse obiskovalce. Če povzamemo glavne prednosti objektov, bo po njihovi predaji v uporabo Škocjanski zatok dokončno urejen in bo kot tak lahko zaživel kot izobraževalni center – učilnica v naravi – s pestrim programom aktivnosti spoznavanja in doživljanja narave. Zaposleni se bodo lahko preselili v nove prostore in tako svoje delo opravljali bolj učinkovito, hkrati pa bo bolje poskrbljeno tudi za varnost obiskovalcev in pašne živine.

<i>Naziv projekta 1</i>	Objekti v Naravnem rezervatu Škocjanski zatok
<i>Datum začetka in konca izvedbe</i>	Okt. 2009 – 31.8.2015
<i>Cilji projekta</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Povečati zmogljivost Naravnega rezervata Škocjanski zatok na področju izobraževanja ter spoznavanja in doživljanja narave, učinkovitost upravljanja, varnost na območju; - Doseči ciljno raven opremljenosti s prilagojeno infrastrukturo za opazovanje narave, kot je določena v Operativnem programu – programu upravljanja območij Natura 2000; - Prispevati k ciljem NSRO in Strategije razvoja slovenskega turizma 2012-2016; - Socio-ekonomski cilji projekta v smeri pozitivnih vplivov na lokalno prebivalstvo in ekonomijo.
<i>Vrednost projekta</i>	3.373.380 € (v celoti namenjenih nadgradnji upravljanja NRŠZ)
<i>Financerji projekta / program oz finančni instrument</i>	Neto vrednost: 85% ESRR sredstev, 15% nacionalnega sofinanciranja; neupravičeni DDV: Ministrstvo za okolje in prostor v višini 107.743,35 EUR (proračunska postavka 244310), 500.354,69 EUR pa DOPPS iz naslova presežka sredstev SKZG RS 2005-2007
<i>Cilji, ki jih s projektom nadgrajujemo v 2015</i>	Izvedba projekta v letu 2015 predstavlja v celoti uresničen cilj 9 tega programa.

V letu 2015 se iztekata dva projekta (Adriawet 2000 in Simarine-Natura), ki sta potekala od leta 2011 in sta v času javno-finančne krize izjemno pomembno prispevala k zagotavljanju finančnih sredstev za upravljanje NR Škocjanski zatok. Vsebinsko oba projekta pomenita neposredno nadgradnjo predvidenih ukrepov iz Programa varstva in razvoja (načrta upravljanja) Naravnega rezervata Škocjanski zatok. V veliki meri prispevata k financiranju izvajanja javne službe, saj le 15-20% aktivnosti obeh projektov nismo mogli vključevati neposredno v okvir javne službe, vsekakor pa v pomembno nadgradnjo le-te, v preteklih letih pa smo iz tega naslova črpali kar 30% potrebnih sredstev za izvedbo programov.

Projekt Adriawet 2000 je sofinanciran 100% v okviru OP Italija-Slovenija 2007-2013, projekt Simarine-Natura pa je LIFE+ projekt, v okviru katerega iz projektnih virov zagotavljamo 85% financiranja. V priloženem finančnem

načrtu je pri sofinanciranju stroškov dela v okviru cilja 7 s strani PP 214310 vključenih 63 € sofinanciranja tega projekta.

Naziv projekta 1	Jadranska mokrišča za omrežje Natura 2000
Kratek naziv / akronim	Adriawet 2000
Datum začetka in konca izvedbe	1.11.2011 – 28.2.2015 (40 mesecev)
Cilji projekta	<ul style="list-style-type: none"> - omogočiti razvoj skupne baze strokovnih in znanstvenih podatkov s področja biotske pestrosti in spletnega portala na podlagi primerjalnih metod zbiranja podatkov in določitvijo skupnih protokolov monitoringa, - poglobiti poznavanje različnih virov, ki so prisotni na območjih projekta (okolje, turizem, kmetijstvo, obrtništvo, energija, storitve, socialna ekonomija) z namenom, da se poenotijo ukrepi za ohranjanje biotske pestrosti v obliki predstavitev različnim nivojem oblasti ter prek socialno ekonomskega razvoja območij, - omogočiti sprostitev vseh javnih in zasebnih finančnih virov, ki lahko pripomorejo k uresničitvi projektnih ciljev, - poglobiti in razširiti poznavanje dobrih praks upravljanja mokrišč na območjih Natura 2000 v Evropi, - določiti skupen način trajnostnega razvoja projektnih območij ob upoštevanju obstoječih upravljaljskih programov, - načrtovati in udejanjiti skupne pobude s področja didaktike, okoljske vzgoje, kulturne animacije in osveščanja, ki predstavljajo izobraževalno investicijo v mlajše generacije in lokalne skupnosti, - preveriti nove modele lokalnega sodelovanja, ki temeljijo na širjenju socialnih in okoljskih določil in ki spodbujajo javne ustanove in zasebne subjekte k aktivnostim v dobrobit biotske pestrosti in trajnostnega razvoja, - razviti skupne programe in aktivnosti s področja ozaveščanja in komunikacije po različnih ciljnih skupinah, v smislu ovrednotenja biotske pestrosti in trajnostnega razvoja, ter določitve skupne ponudbe projektnih območij.
Vrednost projekta (vrednost akt., ki so del upravljanja NRŠZ)	242.923,22 € (v celoti namenjenih nadgradnji upravljanja NRŠZ)
Financerji projekta / program oz finančni instrument	85% ESRR sredstev, 15% nacionalnega sofinanciranja/ Program čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013
Cilji, ki jih s projektom nadgrajujemo v 2015	Cilj 8 – izvedba razstave v opazovalnici, Cilj 10 – učinkovitost upravljanja s pripravo novega modela in izmenjavo izkušenj z drugimi upravljavci ZO na mednarodni ravni

Naziv projekta 2	Preparatory inventory and activities for the designation of marine IBAs and SPAs for <i>Phalacrocorax aristotelis desmarestii</i> in Slovenia
Kratek naziv / akronim	Simarine-Natura
Datum začetka in konca izvedbe	1.9.2011 – 31.8.2015 (48 mesecev)
Cilji projekta	<ul style="list-style-type: none"> - poglobiti znanje o distribuciji, populacijskih gostotah, preletnih poteh in sezonski dinamiki vranjeka v slovenskem morju, - pripraviti strokovni predlog novega morskega IBA območja v slovenskem morju in njegova razglasitev, - razglasitev novega posebnega območja varstva v slovenskem morju na podlagi v projektu pridobljenega znanja, - pripraviti učinkovite strokovne podlage za protokol ukrepanja v primeru razlitja nafte,

	<ul style="list-style-type: none">- vključiti cilje novo razglašena območja v upravljavske prakse deležnikov projekta,- izboljšati ozaveščenost o pomenu slovenskega morja pri ohranjanju vranjeka pri splošni javnosti in izbranih ciljnih skupinah.
<i>Vrednost projekta (vrednost akt., ki so del upravljanja NRŠZ)</i>	474.458 € (priprava strokovnih smernic za pripravo protokola ravnanja v primeru razlitij nafte in zaoljenih ptic je ocenjena na približno 30.000 €)
<i>Financerji projekta / program oz finančni instrument</i>	60% EU (LIFE+) sredstev, 28,6% prispevek partnerjev in sofinancerjev, 11,4% prispevek DOPPS kot prijavitelja / finančni instrument EU LIFE+
<i>Cilji, ki jih s projektom nadgrajujemo v 2015</i>	Cilj 6 - Načrt ukrepanja in odprave posledic večjih izlitij nafte in naftnih derivatov na prostoživeče ptice in njegovo izvajanje po potrebi

5.2. PROJEKTI V PRIPRAVI

Zaradi začetka nove finančne perspektive je možnosti za nove kandidature za projektno financiranje v letu 2015 težko napovedovati, saj se večina programov sprejema z zamudami in je zato prve javne razpise za zbiranje vlog pričakovati šele konec leta 2015 oziroma v večji meri v letu 2016. Glede na dosedanje delo vidimo možnosti za nove projektne vloge za sofinanciranje upravljanja Naravnega rezervata Škocjanski zatok na razpisih naslednjih finančnih instrumentov:

- Evropsko teritorialno sodelovanje 2014-2020 – Program MED ali finančni instrument LIFE+ Okolje za financiranje inovativne uporabe luškega morskega sedimenta za izvedbo aktivne protihrupne zaščite na najbolj izpostavljenih delih / mejah naravnega rezervata (Cilj 6);
- OP Slovenija – Italija 2014-2020 za nadaljevanje čezmejnega mreženja in sodelovanja z italijanskimi naravnimi rezervati v okviru mreže Adriawet 2000 (vsi cilji);
- LAS Istra za krepitev sodelovanja z podeželskim zaledjem naravnega rezervata in oblikovanje kvalitetne lokalne ponudbe za obiskovalce in s tem podporo lokalnemu okolju (Cilj 8).

Potrebe po sofinanciranju bomo lahko opredelili, ko bodo zaključeni operativni programi finančnih instrumentov in v njih opredeljeni deleži sofinanciranja iz programov ter zahteve po sofinanciranju upravičencev. Vsekakor se bodo načrtovani zneski sofinanciranja nanašali na obdobje od leta 2016 dalje.

6. PREGLED FINANČNEGA OKVIRA

Finančna preglednica vsebuje povzetek predvidenih stroškov za izvedbo programa dela. V preglednici 8 so prikazani načrtovani stroški, ki so v delu, ki se financira iz PP 214310, usklajeni s sredstvi, ki so trenutno predvidena v proračunu RS za leto 2015. Na prihodkovni strani so opredeljeni vsi viri za pokrivanje načrtovanih stroškov za izvedbo programa dela Naravnega rezervata Škocjanski zatok v letu 2015.

Med načrtovanimi stroški materiala, storitev in plač, ki skupaj znašajo 327.993,00 €, je 34,67% namenjenih izvedbi varstvenih upravljavskih in nadzornih nalog, 65,33% pa nalogam urejanja obiska in ozaveščanja javnosti (v tej kategoriji je zaradi izgradnje in opremljanja objektov predvidenih tudi okoli 3,37 mio € investicijskih stroškov, ki pa v izračun deležev niso vključeni). Takšno razmerje je seveda posledica izjemnega leta pri upravljanju Naravnega rezervata Škocjanski zatok, ko se bo zgradila in predala v uporabo infrastruktura za obisk rezervata z vso opremo in interpretacijo.

Na podlagi Zakona o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti (Uradni list RS, št. 53/2007) vodimo odhodke in prihodke iz opravljanja dejavnosti javne službe upravljanja Naravnega rezervata Škocjanski zatok na posebnih stroškovnih mestih v skladu s sodili, revidiranimi in s strani revizorke Milene Gorjup s.p. in potrjenimi v Revizijskem poročilu o preveritvi objektivne upravičenosti sodil z dne 28.2.2008.

Preglednica 11: Povzetek načrtovanih stroškov in virov za izvedbo programa dela NRŠZ v letu 2015

Cilji	1. Programski, materialni in investicijski stroški	2. Stroški delovnih ur zaposlenih po vsebinskih sklopih ciljev
Varstveni cilji:		
Cilj 1	54.650,00 €	25.380,40 €
Cilj 2	1.840,00 €	
Cilj 3	400,00 €	
Cilj 4	- €	
Cilj 5	1.750,00 €	18.787,60 €
Cilj 6	- €	11.155,00 €
Cilj 7	- €	
SKUPAJ - stroški varstvenih nalog in aktivnosti:	113.963,00 €	
Cilji povezani z urejanjem infrastrukture, obiska, osveščanjem javnosti in podpora:		
Cilj 8	93.770,00 €	66.040,00 €
Cilj 9	3.362.327,17 €	
Cilj 10	25.085,00 €	36.585,00 €
SKUPAJ - stroški urejanja infrastrukture, obiska in osveščanja javnosti:	3.583.807,17 €	
3. Stroški po kategorijah		
a) Programski in mat. stroški	287.398,12 €	
b) Stroški investicij	3.252.424,05 €	

c) Stroški dela	157.948,00 €
SKUPAJ (a+b+c)	3.697.770,17 €
Viri financiranja	Načrtovani zneski
Proračunska postavka 214310	167.846,00 €
Viri za investicijo v objekte (MGRT/ESRR-PP 683710, PP 695910; MOP-PP244310, DOPPS)	3.369.527,17 €
Viri projekta Adriawet 2000 (ESRR, OP SLO-ITA)	31.618,50 €
Viri projekta Simarine-Natura (LIFE+)	421,20 €
Potencialni prihodki, ki jih je potrebno še zagotoviti:	
Lastni prihodki upravljavca (ocena na podlagi investicijskega programa Objekti v NRŠZ)	18.508,00 €
MOP – Vodni sklad	45.000,00 €
Ostali prihodki, ki jih je treba še zagotoviti (možni viri so predvsem povečanje proračunskega financiranja z rebalansom Proračuna RS, sredstva SKZG ter lastnih prihodkov upravljavca v obliki sponzorstev, donacij ipd.)	64.850,00 €
SKUPAJ	3.697.770,17 €

Opomba k ostalim prihodkom, ki jih je treba še zagotoviti: sredstva v višini 64.850,00 € je treba v letu 2015 še zagotoviti za izvedbo vseh aktivnosti v okviru ciljev 1, 2, 5, 8, 9 in 10, ki so v preglednicah nalog in aktivnosti v poglavju 4 označena z zvezdico (*). Poleg tega je z dvema zvezdicama (**) označena aktivnosti 10.1.6., ki vsebuje osnovne materialne stroške vključno z najemnino za prostore do selitve v nove objekte, ki v vrednosti 10.000,00 € še niso pokriti v okviru zagotovljenih proračunskih sredstev. Prioritetno je treba zagotoviti še 12.550,00 € za osnovne stroške dnevnega obratovanja in upravljanja objektov v okviru aktivnosti 9.4.1. in 9.5.1. – 9.5.3., ki so trenutno vključena med financiranje v okviru lastnih prihodkov upravljavca.

Financiranje iz naslova presežka prihodkov nad odhodki Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS

DOPPS je vsa dodeljena sredstva iz presežka prihodkov nad odhodki Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS namenil za izvedbo ukrepa 9.5. Izgradnja centra za obiskovalce s spremljajočimi manipulativnimi površinami (vključno s hlevom z oboro) in centralne opazovalnice na Bertoški bonifiki. Sredstva predstavljajo nacionalno sofinanciranje projekta »Objekti v Naravnem rezervatu Škocjanski zatok« in pred letom 2013 upravljavec zaradi zamude pri začetku investicije ni črpal, ker pa se celotna investicija nanaša tudi na ukrepe 9.3, 9.4 in 9.6, se tudi sredstva namenijo za vse štiri navedene ukrepe. V skladu s Programoma dela rezervata za leti 2012 in 2013 se k spodaj navedenima sklenjenima tripartitnima pogodbama skleneta nova aneksa, s katerima se obseg nalog razširi na vse štiri ukrepe, obdobje izvajanja pa se podaljša do 31.12.2015. Osnovni pogodbi se nanašata na:

1. sredstva v višini 296.645,69 EUR, ki predstavljajo presežek prihodkov nad odhodki Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije za leti 2005 in 2006, za obdobje od 1.3.2008 do 31.12.2010, na podlagi 5. odstavka 148. člena Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04), sklepa Vlade RS z dne 27.12.2007, sklepa ministra za okolje in prostor št. 406-12/2005/11 z dne 28.1.2008, popravka sklepa št. 406-12/2005/15 z dne 5.6.2008, sklenjene tripartitne pogodbe št. 2511-08-600135 o financiranju načrtovanih ukrepov na podlagi sprejetega programa dela Naravnega rezervata Škocjanski zatok in aneksov št. 1 in 2 k tej pogodbi,
2. sredstva v višini 203.709,00 EUR, ki predstavljajo iz presežek prihodkov nad odhodki Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije za leto 2007, za obdobje do 30.6.2011 na podlagi 5. odstavka 148. člena Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04), sklepa Vlade RS št. 47602-26/2008/5 z dne 10.7.2008, sklepa ministra za okolje in prostor št.: 476-25/2007/3 z dne 14.8.2008 ter sklenjene tripartitne pogodbe št. 2511-09-600030 o financiranju načrtovanih ukrepov na podlagi sprejetega programa dela Naravnega rezervata Škocjanski zatok in aneksa št. 1 k tej pogodbi.

Preglednica 12: Sredstva iz naslova presežkov Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS s porabo v letih 2013-14

ukrepi	Skupna razpoložljiva sredstva
9.3. Dokončanje dokumentacije in pridobitev vseh soglasij in dovoljenj	296.645,69 EUR
9.4. Izgradnja, oprema in vzdrževanje 2 km krožne učne poti z opazovališči, znaki in mlakami za dvoživke in nevretenčarje na Bertoški bonifiki	(presežek 2005-06)
9.5. Izgradnja in oprema centra za obiskovalce s spremljajočimi manipulativnimi površinami (vključno s hlevom z obrobo) in centralne opazovalnice na Bertoški bonifiki	203.709,00 EUR (presežek 2007)
9.6. Izgradnja in oprema objektov, poti in druge parkovne infrastrukture na območju pod ankaransko vpadnico	
SKUPAJ	500.354,69 EUR

ukrepi	Poraba v letih 2013 in 2014
9.3. Dokončanje dokumentacije in pridobitev vseh soglasij in dovoljenj (sprememba Projekta za izvedbo, izvajalec Ravnikar Potokar d.o.o., izvedeno v aprilu 2013)	15.840,00 EUR
9.5. Gradnja Objektov v NRŠZ (1. situacija izvajalca del Adriaing d.o.o., sorazmerni del DDV)	1.927,96 EUR
OSTANEK ZA PORABO V 2015	482.586,73 EUR

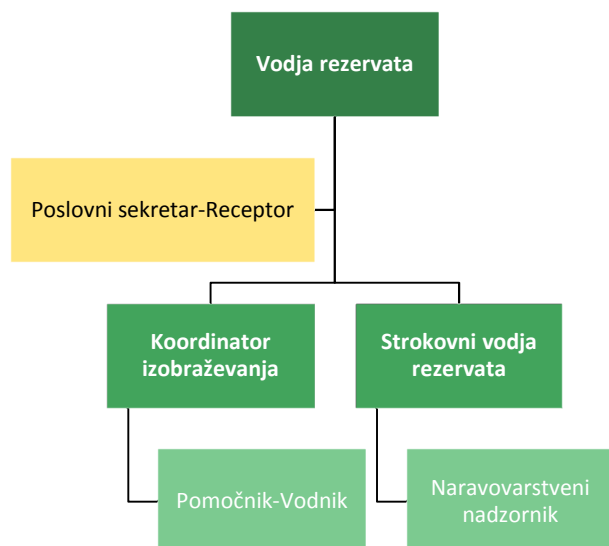
Neporabljeni del sredstev se prenese v prihodnje proračunsko obdobje. MGRT bo preko MOP upravljavcu vrnil neto vrednost zgoraj navedenega plačanega računa v višini 13.200,00 EUR, iz česar izhaja, da so dejanska razpoložljiva sredstva za leto 2015 v skladu z investicijskim programom 495.786,73 EUR.

Zaradi zamud pri začetku investicije v objekte v naravnem rezervatu Škocjanski zatok le-ti ne bodo zgrajeni do predvidenega roka za financiranje načrtovanih ukrepov po obeh pogodbah, to je do 31.12.2012. Zato je treba skleniti aneksa k obema pogodbama, s katerima se financiranje ukrepov podaljša do predvidenega zaključka investicije v objekte v rezervatu v skladu z novo finančno dinamiko projekta in potrjeno vlogo za pridobitev ESRR sredstev (predlagani datum je 31.12.2015). Pobudo za sklenitev aneksov z obrazložitvijo smo na dan 20.12.2012 posredovali v juniju 2012.

V primeru, da vsa pogodbeno sredstva iz presežkov Sklada ne bodo potrebna za gradnjo objektov, se razliko z aneksi in prihodnjimi programi dela naravnega rezervata prerazporedi na druge ukrepe, ki vsebujejo investicije v naravnem rezervatu, npr. za odkup zemljišč na območju ob Telekomu, ki je bilo vključeno v naravni rezervat z uredbo o NRŠZ, ali za druge programske ukrepe.

7. KADROVSKI NAČRT

Organigram delovnih mest za Sektor naravni rezervati - Naravni rezervat Škocjanski zatok izhaja iz sprejetega akta o sistemizaciji DOPPS, ki velja od 1.9.2008:

Slika 1: Organigram delovnih mest Naravnega rezervata Škocjanski zatok v okviru Sektorja naravni rezervati

Načrtovano število ur zaposlenih za izvedbo Letnega programa dela NR Škocjanski zatok za leto 2015, izraženo z ekvivalentom polnega delovnega časa, po sedanjih ocenah znaša 7,18 FTE. Letni program dela bo v letu 2015 izvedlo 6 stalno zaposlenih v rezervatu (vodja rezervata, strokovni vodja rezervata, poslovni sekretar-receptor, koordinator izobraževanja in dva naravovarstvena nadzornika za polni delovni čas). Poleg tega bodo pri izvedbi programa z delom delovnega časa sodelovali še koordinator za izobraževanje in PR, ornitolog, poslovna sekretarka in direktor. Po potrebi bomo občasno vključevali še honorarne sodelavce (študentsko delo pri spremljanju stanja ter oskrbi pašnih živali; do 0,5 FTE). Vsi predvideni kadri so potrebni za izvedbo javne službe upravljanja Naravnega rezervata Škocjanski zatok, kot jo opredeljuje veljavna zakonodaja in so predvideni v finančnem planu.

Preglednica 13: Predvidena struktura kadrov za izvajanje programa dela za leto 2015

Zaposleni – naziv	Strok. izobrazba	Zaht. izobrazba	Trajanje
<i>SEKTOR NARAVNI REZERVATI – naravni rezervat Škocjanski zatok</i>			
Vodja rezervata	univ.dipl.ekon.	UNI	Ned. čas
Strokovni vodja rezervata	gimn. maturant	UNI/ alt. srednja	Ned. čas
Poslovni sekretar-receptor	dipl.org.	VS	Ned. čas
Koordinator izobraževanja	univ.dipl.biol.	UNI	Ned. čas
Naravovarstveni nadzornik 1, 2	poklicna/srednja	poklicna/srednja	Ned. čas
<i>SEKTOR SKUPNE SLUŽBE IN VODSTVO</i>			
Direktor	univ.dipl.biol., dr.	UNI	Ned. čas
Poslovna sekretarka	gimn. maturant	Srednja	Ned. čas
Projektni koordinator za izobr. in PR	univ.dipl.biol.	UNI	Dol. čas
<i>VARSTVENO ORNITOLOŠKI SEKTOR</i>			
Ornitolog	univ.dipl.biol.	UNI	Ned. čas

Preglednica 14: Ocena potrebnih delovnih ur in stroškov dela v letu 2015 po sklopih ciljev

Povzetek po sklopih ciljev/nalog	Kadri	FT ekvivalent	Stroški dela (v €)
Upravljanje habitatov (cilji 1-4)	Vodstveni k.	0,30	8.800,00
	Strokovni k.	0,00	0,00
	Nar. nadzorniki	0,75	12.150,00
	Adm. podpora	0,00	0,00
	Hon. sodelavci	0,40	4.430,40
Monitoring in raziskave (cilj 5)	Vodstveni k.	0,30	8.800,00
	Strokovni k.	0,10	2.400,00
	Nar. nadzorniki	0,40	6.480,00
	Adm. podpora	0,00	0,00
	Hon. sodelavci	0,10	1.107,60
Naravovarstveni nadzor in sodelovanje (cilja 6-7)	Vodstveni k.	0,15	4.675,00
	Strokovni k.	0,00	0,00
	Nar. nadzorniki	0,40	6.480,00
	Adm. podpora	0,00	0,00
Upravljanje obiska in infrastrukture (cilja 8-9)	Vodstveni k.	0,56	19.360,00
	Strokovni k.	1,25	25.900,00
	Nar. nadzorniki	0,30	4.860,00
	Adm. podpora	0,80	15.920,00
	Hon. sodelavci	0,00	0,00
Splošna dela in naloge (cilj 10)	Vodstveni k.	0,63	22.175,00
	Strokovni k.	0,29	5.900,00
	Nar. nadzorniki	0,15	2.430,00
	Adm. podpora	0,30	6.080,00
Skupaj - vsi cilji načrta upravljanja/ letnega programa dela	Vodstveni k.	1,94	63.810,00
	Strokovni k.	1,64	34.200,00
	Nar. nadzorniki	2,00	32.400,00
	Adm. podpora	1,10	22.000,00
	Hon. sodelavci	0,50	5.583,00
SKUPAJ – OCENA POTREBNIH DELOVNIH UR IN STROŠKOV DELA		7,18	157.948,00

Preglednica 15: Povzetek načrtovanih delovnih ur in stroškov dela v 2015 za redno zaposlene

Zaposleni – naziv	FT ekvivalent	Načrtovane efektivne del. ure	Efektivna urna postavka (€)	Str. plač/ osebe (EUR)	Vir: PP-214310 (€)	Drugi viri (€)
<i>SEKTOR NARAVNI REZERVATI – NRŠZ</i>						
Vodja rezervata (VR)	0,91	1600	22,00	35.035,00	31.759,00	3.276,00
Strokovni vodja rezervata (SVR)	1,00	1750	15,71	27.500,00	26.862,50	637,50
Posl. sekretar-receptor (PS-R)	1,00	1750	11,37	19.900,00	18.098,00	1.802,00

Koordinator izobraževanja (KI)	1,00	1750	12,00	21.000,00	19.598,80	1.401,20
Naravovarstveni nadzornik (NN1)	1,00	1750	9,26	16.200,00	16.200,00	0,00
Naravovarstveni nadzornik (NN2)	1,00	1750	9,26	16.200,00	16.200,00	0,00
Koordinator PR	0,54	950	11,43	10.800,00	9.877,00	923,00
SEKTOR SKUPNE SLUŽBE						
Direktor (D)	0,03	52,5	24,29	42.500,00	1.275,00	41.225,00
Poslovna sekretarka (PS)	0,10	175	12,00	21.000,00	2.100,00	18.900,00
VARSTVENO ORNITOLOŠKI SEKTOR						
Ornitolog (ORN)	0,10	175	13,71	24.000,00	2.400,00 €	21.600,00
SKUPAJ PLAČE - PROGRAM DELA NRŠZ 2015	6,68	11.703		152.410,00	144.370,30	8.039,70

Poleg redno zaposlenih je za izvedbo programa predvideno tudi sodelovanje honorarnih sodelavcev (študentsko delo). Potrebne ure dela v tem segmentu ocenjujemo na 0,5 FTE oziroma 5.538 EUR. Skupni stroški osebja tako znašajo 157.948,00 €. Od tega naj bi se s proračunske postavke 214310 financiralo za 144.370,30 € stroškov.